

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра романської і новогрецької філології та перекладу

Кваліфікаційна робота
з перекладознавства на тему:

**«ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ІТАЛІЙСЬКОЇ
ПРАВНИЧОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ»**

Студентки групи МЗМЛі 03-20
факультету романської фіології і перекладу
заочна форма навчання
спеціальність **035 Філологія.**
спеціалізація **035.05 Романські мови та
літератури (переклад включно), перша —
італійська**

Драч Олени Володимирівни
Науковий керівник:
завідувач кафедри романської і новогрецької
філології, доктор філологічних наук,
доцент Філоненко Н. Г.

Допущено до захисту

«___» _____ року

Завідувач кафедри

_____ *Філоненко Н. Г.*

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

MINISTERO DELL'ISTRUZIONE E DELLA SCIENZA
L'UNIVERSITÀ LINGUISTICA NAZIONALE DI KYIV
Cattedra delle lingue romanze e neogreche e traduzione

Tesi di Master degli studi di traduzione

**«ASPETTI LESSICO-GRAMMATICALI DELLA TRADUZIONE
DEI TERMINI LEGALI NELLA LINGUA UCRAINA»**

Studentessa del gruppo MZMLit 03-20
Facoltà di filologia romanza e traduzione
Corso di laurea **035 Filologia.**
specializzazione **035.052 Lingue e
letterature romanze (traduzione inclusa)**
programma educativo e professionale
Traduzione e comunicazione interculturale
(italiano e seconda lingua straniera)
Il relatore accademico:
Capo del Dipartimento di Filologia romanza y
greca moderna, dottore in filologia , Professore
Associato N.G.Filoneno

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1	8
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВНИЧИХ ТЕРМІНІВ.....	8
1.1 Правнична термінологія та процеси її творення.....	8
1.2. Визначення термінів правничий / юридичний.....	13
1.3. Структура і класифікація термінів юридичного дискурсу	13
1.4. Методи перекладу правничих термінів	16
1.5 Складність відтворення скорочень та абревіатур.....	17
1.6 «Фальшиві друзі перекладача» як причина неякісного перекладу.....	18
1.7 Труднощі при перекладі термінів у правових документах.....	20
Висновки до Розділу 1	22
РОЗДІЛ 2	24
ТИПОЛОГІЯ ПРАВНИЧИХ ТЕРМІНІВ, ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД.....	24
2.1. Способи творення термінів у юридичній практиці	24
2.2. Типологія термінів у межах юридичних текстів італійської та української мов.....	31
2.3 Латинські терміни у межах юридичного тексту	33
2.4 Методологія визначення основних способів перекладу правничих термінів в тексті.....	36
2.5 Способи перекладу правничих термінів	39
Висновки до Розділу 2	41
РОЗДІЛ 3	43
СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ІТАЛІЙСЬКИХ ПРАВНИЧИХ ТЕРМІНІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.....	43
3.1. Лексичні особливості перекладу італійських правничих термінів українською	43
3.2 Грматичні особливості перекладу італійських правничих термінів українською	47
3.3 Переклад скорочень та абревіатур правничого спрямування	49
3.4 Поліваріантність правничих термінів	52

3.5 Професійні помилки у перекладі термінів юридичного спрямування	55
3.6 Перекладацький аналіз відтворення італійських правничих термінів, словосполучень, кліше тощо українською мовою на прикладі довіреностей	56
3.7 Аплікація перекладацьких трансформацій у довіреностях	65
Висновки до Розділу 3	67
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	72
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	78
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	80
ДОДАТКИ.....	81
SOMMARIO	99

ВСТУП

У зв'язку з прогресом відбувається і розвиток міжнародного співробітництва, який значною мірою помітно у сфері юриспруденції. Тому набуває все більшого поширення необхідність юридичного перекладу.

У міжнародно-правничому дискурсі відбувається швидкий розвиток юридичної лексики. Правнича термінологічна лексика займає важливе місце у словниковому складі будь-якої сучасної мови. Тому з'явилася необхідність у її адекватному перекладі та тлумаченні.

Тексти правничого спрямування мають свої особливості, такі як наявність сталих виразів та мовних кліше, використання галузевої термінології. Для вдалого перекладу не є достатнім володіти певною термінологією та знати характеристики юридичних документів. Для адекватного перекладу інформації, що закладена в документі іноземного походження необхідно окреслити проблематику перекладу матеріалів правничого спрямування.

Також варто наголосити на тому, що переклад юридичного документу – це так би мовити трактування правової системи іншої країни, письмове оформлення якої нерідко має власні поняття, формулювання та вирази.

Актуальність даного дослідження обумовлена тим, що на сьогоднішній день обмін юридичною інформацією між носіями різних мов і культур є необхідністю. Але швидкий розвиток термінології правового дискурсу породжує необхідність диференційованого підходу до перекладу термінів з італійської на українську мову. Пропоновані в даній роботі на основі лінгвістичного, юридичного та культурологічного аналізу перекладацькі підходи і стратегії надають перекладачам обґрунтовані та перевірені на практиці методи для вирішення проблем юридичного

перекладу та досягнення адекватності при перекладі з італійської мови на українську.

Метою даної роботи є дослідження особливостей перекладу італійських правничих термінів українською мовою.

Для досягнення поставленої мети маємо вирішити такі **завдання**:

1. Вивчити теоретичні засади дослідження правничих термінів.
2. Визначити поняття «правничий», «юридичний».
3. Проаналізувати склад сучасної юридичної лексики на прикладах текстів юридичного спрямування.
4. Обґрунтувати використання стратегій у процесі перекладу з італійської мови на українську.
5. Виявити специфіку перекладу правничих термінів.
6. Окреслити основні проблеми перекладу скорочень та абревіатур у контексті юридичного дискурсу.

Об'єктом дослідження є італійські правничі терміни та їх відтворення в українських перекладах юридичного спрямування.

Предметом дослідження є основні засоби та прийоми перекладу італійських правничих термінів в умовах їх функціонування в межах тексту довіреностей.

Методи дослідження. Під час написання роботи задля вирішення поставлених завдань було використано метод зіставного та порівняльного аналізу, для окреслення особливостей юридичних текстів в італійській та українській мовах. Під час дослідження було використано метод критичного аналізу, який допомагав виокремити окремі лексичні одиниці із загального словникового запасу та допомагав з'ясувати їх функціонування у дискурсі. Також під час роботи використовувався метод моделювання для створення певних можливих ситуацій перекладу в досліджуваній сфері її використання.

Робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, списку використаних джерел та додатків.

У вступі обґрунтовано вибір теми дослідження та його актуальність, сформульовано мету і завдання для її досягнення, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення роботи.

У першому та другому розділах викладені теоретичні основи перекладу правничих термінів, а саме: охарактеризовано сутність термінів *правничий / юридичний*, наведені основні класифікації термінів юридичного дискурсу та існуючі методи перекладу правничих термінів в лінгвістиці, способи творення правничих термінів, їх типологія.

У третьому розділі даного дослідження було використані переклади юридичного спрямування. Описано шляхи передачі інформації тексту, що подано у формі термінів та сталих виразів. Також окреслено перекладацькі трансформації, які використовують для забезпечення логічного викладу інформації в межах тексту та описано переклад скорочень та аббревіатур юридичного спрямування.

У висновках подано підсумки дослідження.

Список використаних джерел включає 83 найменування.

У додатках представлені зразки перекладів.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВНИЧИХ ТЕРМІНІВ

1.1 Правнична термінологія та процеси її творення

Правнична термінологія – найдавніший шар термінологічної лексики української мови, який своїми коренями сягає глибокої дописемної старовини, коли право існувало у своїй первинній формі – формі звичаїв і традицій. Норми звичаєвого права зафіксовані в перших юридичних писемних пам'ятках періоду Київської Русі: Договорах руських з греками 907, 911 і 944 рр., Правді Руській та інших документах князівського законодавства, що дають нам, як зазначав І. Франко в «Нарисі історії українсько-руської літератури до 1890 р.», «найстаріші зразки актового язика і юридичної термінології дохристиянської Русі Х в». [1, с. 13].

Генезис і розвиток української юридичної термінології тісно пов'язані з витоками та історією національного права, української державності та законодавства, історією української мови й науки. Становлення й формування термінології українського права відбувалось у надзвичайно складних і несприятливих історико-політичних умовах. Проте навіть в умовах бездержавності «її живили соки генеалогічного коріння» і вона, розвиваючись, змінюючись, зазнаючи значного впливу з боку інших мов, не тільки зберегла питоме ядро термінологічної лексики, а й розширила його на власній етнічно-мовній основі шляхом мобілізації внутрішніх словотворчих ресурсів, а також збагатила його іншомовними правовими термінами й терміноелементами, зокрема інтернаціональними, що сприяло інтеграції української та європейської правової науки й культури. [1, с. 13].

Правнична термінологія як предмет дослідження – це терміносистема, яка нині перебуває в стані формування. Тому вивчення загальних тенденцій її розвитку, дослідження дериваційного потенціалу, зокрема продуктивності/

непродуктивності словотвірних типів, є актуальною як у теоретичному, так і в практичному плані.

Кожен правничий термін характеризується за семантикою, походженням, системними зв'язками, граматичною структурою, способом термінотворення та параметрами функціонування.

За походженням він може бути **питомим** (держава, відповідач, закон, заповіт, злочин, кара, право, правосуддя, суд, уряд) або **запозиченим** (абандон (франц.), авізо (італ.), вексель (нім.), бюджет (англ.), евтаназія (грец.), омбудсмен (швед.), юриспруденція (лат.), гетьман (польс.)). На основі поєднання національних та запозичених термінів і терміноелементів сформовано значну кількість термінологічних одиниць (нормотворчість, кримінально-виконавче право, експертний висновок, імунітет свідка).

Своєрідним різновидом запозичень є інтернаціональні терміни, що вживаються в багатьох мовах світу й мають спільне джерело походження. Наприклад, з латинської мови взято такі терміни, як алібі, архів, агент, адвокат, референдум, акцепт, юриспруденція; із грецької мови – дактилоскопія, амністія; із французької мови запозичено терміни – анкета, арбітраж, паспорт тощо. Скопійовані засобами рідної мови іншомовні терміни права є кальками (демократія → народовладдя, інтернаціональний → міжнародний). Значний сегмент у терміноапараті юридичної науки формують власне українські лексеми: допит, злочин, свідок, позивач, позов, відповідач, очевидець тощо.

За семантикою правничий термін може бути однозначним або багатозначним. Давні терміни права на різних етапах розвитку мови вживалися для найменування кількох, як правило, суміжних понять (д.-р. судь «процес», «судова справа», «дізнання», «закон», «судовий орган», «вирок», «пеня», «покарання»).

У межах терміносистеми права одиниці пов'язані певними системно-смысловими зв'язками: родо-видові (юрист – адвокат; акт – акт законодавчої влади – акт органу виконавчої влади й управління); синонімічні

(правознавство – юриспруденція; кримінальний – карний; правовий – правничий – правний – юридичний); антонімічні (обвинувачення – захист; законно – незаконно; об’єктивне право – суб’єктивне право).

За структурою терміни можуть бути простими (слово) або складеними (словосполука). Терміни-слова за лексико-граматичною належністю – це іменники (право, суддя, усиновлення, делікт), прикметники (правовий, законний, злочинний), дієслова (апелювати, заарештовувати, ув’язнити), прислівники (беззаконно, злочинно, неумисно, умовно).

Терміносполучення можуть бути дво-, три-, чотири- і багатокomпонентними. Найпоширеніші дво- і трикомпонентні терміносполучення.

Двокомпонентні терміни: прикметник + іменник (криміналістична експертиза, юридична практика), іменник + іменник (права людини, оголошення померлим, готування до вбивства).

Таблиця 1. Синтаксичні способи утворення двокомпонентних термінів в українській мові.

№п/п	Тип терміну	Частотність використання у %	Частотність використання в числах
1	Прикметник + іменник у Н. в. однини	75%	75
2	Прикметник + іменник у Н. в. множини	15%	15
3	Іменник у Н. в. + іменник у Р.в. без прийменника	5%	5
4	Іменник у Н. в. + іменник у Р.в. з прийменником	5%	5

Разом		100%	100
-------	--	------	-----

Трикомпонентні терміни: прикметник + прикметник + іменник (цивільні правові відносини), іменник + іменник + іменник (право володіння майном), іменник + прикметник + іменник (притягнення до кримінальної відповідальності), дієслово + іменник (віддавати під суд), дієслово + прикметник + іменник (порушувати судову справу) тощо.

Таблиця 2. Синтаксичні способи утворення трикомпонентних термінів в українській мові.

№п/п	Тип терміну	Частотність використання у %	Частотність використання в числах
1	Прикметник + прикметник + іменник	65%	65
2	Іменник у Н.в. + прикметник + іменник у Р.в.	15%	15
3	Прикметник + іменник у Н.в. + іменник у Р.в.	5%	5
4	Іменник у Н.в. + іменник у Р.в. + іменник у Р.в.	5%	5
5	Іменник у Н.в. + іменник у З.в. + іменник у Р.в.	5%	5
6	Прислівник + прикметник + іменник у Н.в.	5%	5
Разом		100%	100

Багатокомпонентні сполуки термінів, які позначають певне поняття права, є нерозривною, достатньо мотивованою смисловою єдністю (правове

регулювання ринку цінних паперів, матеріальна відповідальність членів колективного сільськогосподарського підприємства).

Традиційними засобами українського термінотворення є: афіксація (заволодіння, правник, підсудність), безсуфіксний (розшук), словоскладання (судоустрій), змішаний (законодавство), спеціалізація загальноживаного слова: відмивання брудних грошей, тіньовий ринок, легенда (опер.- розш.). Лаконічності термінології сприяють терміни, утворені за допомогою субстантивації (прикметник → іменник): затриманий, оперуповноважений, підсудний, потерпілий, слідчий. Словник правової науки еволюціонує синхронно з розвитком держави й права, тому вичленовуємо історизми та архаїзми – одиниці, що вийшли з активного вжитку (війт, віра, послух, прокуратор, умоцований), та неологізми – термінологічні одиниці на позначення нових правових понять і явищ (міжнародний тероризм, євро, Євроуст, Європарламент). Серед юридичних термінів А. Піголкін, у своїй праці «Мова закону», виділяє чотири види правничих термінів: загальноживані; загальноживані, які мають в нормативному акті більш вузьке, спеціальне значення; суто юридичні; технічні [15, с. 7].

Оскільки правнича термінологія не є раціонально організованою, семіотично бездоганною системою, у термінознавстві повсякчас побутує проблема упорядкування термінології, перш за все у законодавстві.

Отже, термінологія права – динамічна система. Вона постійно розвивається і їй притаманні такі традиційні засоби українського термінотворення як афіксація, безсуфіксний, словоскладання, змішаний, спеціалізація загальноживаного слова. Останнім часом і мовознавці, і юристи працюють у напрямі вивчення юридичних термінів, проте цього не достатньо й вона потребує подальшого дослідження.

1.2. Визначення термінів правничий / юридичний

Оскільки кожен з термінів має право на існування, вважається за необхідне насамперед розкрити сутність терміна «правничий». В словниках української мови слово «правничий» означає те саме, що і юридичний [12, с. 506; 31, с. 400]. С.М. Караванський у Практичному словнику синонімів української мови слово «правничий» розглядає поряд із такими словами, як правознавчий, юридичний [7, с. 323].

Термін «юридичний» у словниках української мови означає 1. Пов'язаний із законодавством, правовими нормами і практичним їх застосуванням; правничий, правознавчий. 2. Пов'язаний з вивченням і науковою розробкою правознавства, юриспруденції. 3. Який має офіційне право на що-небудь [12].

Термін «юридичний» походить від латинського слова «juridicus», яке означає судовий. Проте терміни «юридичний» та «правовий», а також похідні терміни сприймаються як синоніми. Підтвердженням цього наукового факту є судження про термін укладачів Сучасного словника іншомовних слів. О. Скопненко та Т. Цимбалюк, які у такий спосіб тлумачать слово «юридичний» : (лат. «juridicus» - «судовий») – той, що стосується правознавства, правовий, напр. юридична освіта... [11, с. 761].

Ці терміни у межах терміносистеми права вступають у певні системно-сміслові синонімічні зв'язки: (правовий — правничий — правний — юридичний). Тому слова «юридичний» та «правничий» використовуються як синоніми та означають вони одне й те саме.

1.3. Структура і класифікація термінів юридичного дискурсу

З огляду на словотвір, мовознавці класифікують їх по різному. Так, А. Д'яков та Т. Кияк представляють наступну класифікацію:

1. Терміни-кореневі слова: – корінна непохідна лексика (закон, документ, свідок, позивач, abuso, culpa); – запозичена непохідна лексика

(ембарго, арбітраж, акцепт, амністія de facto (di fatto), de iure (di diritto), drafting).

2. Похідна лексика: – терміни, утворені за допомогою суфіксації (впровадження, квотування, відшкодування, *permissibilità*); – терміни, утворені за допомогою префіксації (недоторканність, демаркація, дискваліфікація, *disfunzione*)

3. Терміни-складні слова (злочинець, наймодавець, юриспруденція, *giurisprudenza*)

4. Терміни словосполучення (безапеляційний вирок, відшкодування збитків, *capacità giuridica*)

5. Терміни абрєвіатури (Мін'юст, ЦПК, С.д.М. – *Consiglio dei ministri*, ADC – *Archivio di diritto costituzionale*).

6. Літерні умовні позначення.

7. Символи (знаки), наприклад, %, §.

8. Номенклатура [5, с. 13 – 14].

А. Коваленко поділяє терміни на:

1. Прості, що складаються з одного слова (заповіт, позов, *apostille*, *articolo*)

2. Складні, що складаються з двох слів (право власності, апеляційна скарга, *arricchimento ingiustificato*, *capacità giuridica*)

3. Терміни-словосполучення, що складаються з декількох елементів (галузеві принципи права, *contratto a favore di terzo*) [8, с. 259].

О. Суперанська поділяє терміни на:

1. Терміни-слова, що мають у складі 1 слово (довіреність, *legge*)

2. Терміни-словосполучення: – Вільні словосполучення (два елементи є окремо існуючими термінами) (захист права, захищеність особи, *fatto giuridico*) – Зв'язані словосполучення (два елементи, які окремо не можуть утворювати термін-словосполучення) (касаційне подання, майнові права, *dati personali*, *diritto civile*)

3. Багатокомпонентні терміни (терміни, складені з декількох елементів) (загальнодержавне адвокатське об'єднання, *fatto illecito colposo*) [13, с. 148].

Існують також різноманітні класифікації термінів згідно їх індивідуальних характеристик. Здебільшого певний термін використовується лише в рамках певної галузі, але є й такі, які є універсальними для декількох сфер діяльності. Згідно цього терміни поділяють залежно від ступеню спеціалізації:

1. Загальноживані терміни – терміни, що вживаються у багатьох сферах (система, закон). Терміни такого виду здебільшого потребують конкретизації в окремій сфері за допомогою додавання конкретизуючого слова (чинний закон, ухвалити закон, закон природи)

2. Міжгалузеві терміни – терміни, що вживаються у споріднених, а іноді й у віддалених сферах. Так, юриспруденція має спільну термінологію з іншими науками (приватна власність, покривати витрати)

3. Вузькогалузеві терміни – терміни вживані в окремій сфері (віндикція, позов, правовідносини)

У юридичному дискурсі розрізняють терміни і за іншою класифікацією:

1. Загальноживані терміни. У правовій галузі ці слова використовуються у загальноприйнятому значенні. Із загальної кількості термінів законодавства 80% – загальноживані слова [14, с. 26].

Наприклад, загальноживане слово забезпечувати у юридичному контексті забезпечувати функціонування отримує більш строгі значення (створювати необхідні умови).

2. Спеціально-юридичні терміни. Слова, що належать цій галузі. Велика кількість таких термінів увійшла до загальноживаної мови (злочинець, аліменти).

3. Спеціально технічні терміни. Це терміни, що мають значення у галузі спеціальних знань – медицини, соціології, економіки [11, с. 431].

1.4. Методи перекладу правничих термінів

Найчастіше переклад юридичних текстів вимагає від перекладача особливої лінгвістичної майстерності, щоб знаходити в мові перекладу еквіваленти тим поняттям, які використані в оригінальному тексті. У перекладі юридичних текстів використовують, перш за все, пошук еквівалентів, тобто відповідників, які збігаються зі значенням слова.

Слід зазначити, що юридичний переклад є не тільки перекладом однієї мови іншою, але і з однієї правової системи в іншу правову систему. З огляду на те, що правова система держав також є частиною культури мови, що вивчається, необхідно враховувати існуючу різницю в правових системах. Відсутність точних і постійних лексичних відповідників будь-якому терміну не означає неможливості передати його сенс в контексті або його неперекладність. Будь-яке слово може бути перекладено іншою мовою хоча б описово. Це можливо на рівні контекстуального перекладу.

При перекладі галузевої літератури, в даному випадку юридичного дискурсу, важливою є взаємодія терміну з контекстом у якому він вживається. А. Коваленко виділяє 2 етапи при перекладі терміну:

1. З'ясування значення терміну у контексті
2. Переклад значення запитуваною мовою [9, с. 257].

З точки зору перекладу лексичні одиниці поділяються на:

1) ті, що вже мають відповідники у мові на яку робиться переклад (просура – довіреність);

2) ті, що не мають відповідників (amministratore di sostegno – інститут італійської правової системи, керований цивільним кодексом, функцією якого є підтримка особи, яка є повністю або частково автономною, з найменшим обмеженням можливості діяти). Тобто, ті, що мають еквівалент і безеквівалентні лексичні одиниці.

Одноеквівалентні терміни перекладаються головним чином за допомогою еквівалента в мові перекладу. Такі слова надзвичайно важливі у процесі перекладу, адже вони вказують на тематику тексту і дозволяють

перекладачеві зрозуміти суть тексту для подальшого трактування значень інших слів [9, с. 220].

Здавалося б лексика певної галузі перекладається абсолютним еквівалентом, за допомогою дефініцій, які використовуються лише так і проблем виникнути не має. Але відсоток такої лексики незначний. Тому при перекладі не можна замінити запитуваний термін лише терміном мови перекладу. Це призведе до спотворення викладеного. Тому оптимальним є такий шлях перекладання термінів: «іншомовний термін - поняття - український термін», а не «іншомовний термін - український термін», з якої мови не відбувався б переклад [4, с. 35].

Велику увагу перекладач має приділити саме трактуванню лексичних одиниць тексту, щоб уникнути спотворення сенсу.

1.5 Складність відтворення скорочень та абревіатур

Скорочення – це такий спосіб словотвору, суть якого полягає у відсіканні частини основи, що або збігається зі словом, або є словосполученням, об'єднаним загальним смислом. Скорочення традиційно прийнято класифікувати на лексичні й графічні. До лексичних відносять усічені слова і абревіатури/акроніми [47, с.214].

Серед юридичної термінології і номенклатурних назв дедалі більшого поширення набувають скорочені форми – абревіатури (Європарламент, Інтерпол, НАТО, ОБСЄ, Мін'юст, ЦГВК) [48, с.102]. Абревіатура – скорочене складне слово (іменник), утворене з початкових літер чи початкових слів, на основі яких твориться скорочення. Суттєвою ознакою абревіатур є стабільна вимова за назвами букв (рідше звуків) та – як результат її – лексикалізація графічних скорочень, якої з часом набувають частовживані й загальноживані довгоживучі абревіатури, напр.: Кабмін, ЖЕК, НАТО, ООН тощо. Основні умови їхнього функціонування - доцільність, зрозумілість, стандартність. Їх ще деколи називають "лексичними скороченнями" [2].

Ознакою євроінтеграційної стратегії України є поява в українському політико-економічному дискурсі великої кількості аббревіатур із компонентом євро, напр.: єврокредит, єврооблігація, європарламент, євrorинок, єврочек, чи основою Європа, напр.: ЄВС- Європейська валютна ситема, ЄВБ- Європейський валютний банк, ЄБРР - Європейський банк реконструкції і розвитку, ЄС - Європейський Союз [2].

До особливої групи скорочень належать метафоричні акроніми, які широко використовуються у правовому євролекті і слугують назвами спеціальних програм, підпрограм та вузькогалузевих проєктів, що реалізуються за підтримки ЄС, або позначають інституції, організації ЄС, наприклад: BABEL (Broadcasting Across the Barriers of European Languages) – BABEL (трансляція/мовлення крізь бар'єри європейських мов), EUROATOM (ЄВРОАТОМ) тощо [17, с.425]. Переклад скорочень та аббревіатур викликає неабиякі труднощі у перекладача. По-перше, досить складним завданням є розшифрувати аббревіатуру або скорочення. Для цього замало лише фонових знань і необхідно звертатись до словників та іншої довідкової літератури. По-друге, відсутність таких скомпресованих мовних засобів у цільовій мові вимагає ретельного підбору перекладацьких прийомів або взагалі створення авторських скорочень/аббревіатур.

1.6 «Фальшиві друзі перекладача» як причина неякісного перекладу

У багатьох мовах існують слова, що мають подібну (звукову) форму і, нерідко, але зовсім необов'язково ідентичне значення (так звані інтернаціоналізми або псевдоінтернаціоналізми) [34, с.54].

Д.Е.Розенталь та М.А.Теленкова у „Словнику-довіднику лінгвістичних термінів” пишуть: „Інтернаціоналізми – це слова загального походження, що існують у багатьох мовах з одним і тим же значенням, але зазвичай оформляються відповідно до фонетичних та морфологічних принципів даної мови [14].”

Більш вичерпне визначення інтернаціоналізмів надає дослідниця Рицарева: "під інтернаціоналізмами розуміються лексичні одиниці, що функціонують у декількох (не менш ніж у трьох) світових мовах, близькі по звуковій, графічній і семантичній формі, що є наслідком мовного контакту, що й виражають загальні для багатьох культур поняття з галузей науки, техніки, бізнесу, політики, мистецтва, засобів комунікації" [27].

Псевдоінтернаціоналізми – це слова вихідної та цільової мов, які значною мірою збігаються за графічною або фонетичною формою, але мають різні значення. Такі слова ще називають “хибними друзями перекладача” через те, що перекладач може хибно сприйняти подібність форм певних двох слів за подібність і їхніх значень [29].

Серед причин виникнення «фальшивих (хибних) друзів перекладача» Д.С. Лотте визначив такі [18, с.19]: 1. надання слову технічної визначеності, повної чи тільки у поєднанні з іншими елементами; 2. звуження значення, тобто перенесення терміна з родового поняття на видове; 3. розширення значення; 4. зміщення значення (за аналогією); 5. перенос терміна за зовнішньою аналогією.

І.К.Белодед зауважує, що кожна мова розвивається у своїх власних специфічних умовах і запозичує певну кількість інтернаціональних термінів для задоволення певних потреб у номінації того чи іншого поняття. При цьому носії різних мов звертають увагу на різні семантичні ознаки форми, яку вони засвоюють [14].

«Фальшиві друзі перекладача» з числа міжнародних термінів Е.Ф. Скороходько розділив на групи залежно від їхнього походження [18, с.18-19]: 1. Терміни, що набули у різних мовах різного значення через зміни значення при запозиченні;

2. Терміни – «фальшиві друзі перекладача», що змінили значення значно пізніше, вже у мові-реципієнті, бо будь-який запозичений іншомовний термін з часом не сприймається як чужий елемент і в подальшому підпорядковується всім законам розвитку лексики даної

мови, змінюючи значення подібно до корінних слів, і, таким чином, порушується змістова відповідність між даною парою термінів;

3. «Фальшиві друзі перекладача», що виникли через те, що те чи інше слово зазнало змін значення у мові-продуценті, в той час як у мові-реципієнті дане слово зберегло попереднє значення.

Однією з причин неякісного перекладу виступає хибне тлумачення «фальшивих друзів перекладача», оскільки, орієнтуючись на подібний лексичний елемент у рідній мові, перекладач помилково використовує його у якості еквівалента іноземному терміну. Переклад такої лексики вимагає непорушної уваги та майстерності перекладача, задля уникнення непорозумінь між учасниками комунікації. Особливо суворо це стосується правничої сфери, оскільки такі непорозуміння можуть призвести до міжнародних конфліктів.

1.7 Труднощі при перекладі термінів у правових документах

Складність перекладу обумовлена низкою факторів:

1. Специфічність юридичної «мови», наявність складних і заплутаних юридичних формулювань і кліше, дуже громіздкі і архаїчні фрази і звороти (американці придумали спеціальне слово для позначення офіційного юридичного стилю, який часто складно зрозуміти: *legalese*).

2. Необхідність розуміння для адекватного перекладу, у багатьох випадках вимагає юридичної освіти або великих спеціальних правових знань у перекладача (зокрема, англо-саксонська система права, побудована на понятті прецеденту, головною мірою відрізняється від континентальної правової системи, прийнятої в Україні, тим, що часто призводить до повної відсутності еквівалентних понять в українській мові).

3. Висока ціна помилки, тобто велика відповідальність, що лежить на перекладачеві.

4. Комплексний характер, тобто поєднання перекладу з супутніми юридичними послугами, такими як засвідчення перекладу нотаріусом

(нотаріальне засвідчення), легалізація (апостиль). Показово, що ці послуги зазвичай надають нотаріуси та юристи, а не перекладачі, дії яких лежать безпосередньо у сфері контролю перекладацьких агенцій, які і несуть відповідальність за результат [2].

Дослідники в основному сходяться на думці, що найбільша складність в перекладі правових документів виникає тоді, коли задіяні при перекладі мови обслуговують принципово різні правові системи, якими є, зокрема, система загального права (до якої належать Італія) і система континентального права (до якої відноситься Україна).

Звісно ж, що такий юридичний переклад може бути обґрунтовано названий крос-системним (або міжсистемним). Тут словосполучення «кроссистемний юридичний переклад» є спробою перекласти англійський термін «cross-legal-system translation». Його можна розуміти двояко.

У широкому сенсі практично будь-який юридичний переклад може бути названий кроссистемним, так як він передбачає не просто переклад з однієї мови на іншу мову. А переклад з правової системи однієї країни в правову систему іншої, при цьому країни можуть належати до однієї правової сім'ї, що обумовлює певну схожість їх правових систем.

У більш вузькому сенсі крос-системний юридичний переклад – це переклад, в якому задіяні мови, які обслуговують принципово різні правові системи, і який передбачає перехід з однієї системи юридичних координат в зовсім іншу систему юридичних координат [2].

Юридичний переклад з української мови на італійську і з італійської мови на українську є яскравим прикладом саме крос-системного перекладу з усіма складнощами, зумовленими відмінністю різнотипних правових систем, які обслуговують дані мови, і ми використовуємо цей термін саме в другому значенні. В такому випадку проблема еквівалентності в юридичному перекладі постає з особливою гостротою.

Як відзначає І. Корунець, «при перекладі документів потрібно враховувати, що текстові конвенції мовою оригіналу часто залежать від

культурних і ментальних особливостей та іноді, при буквальному перекладі, повністю втрачають вкладений в них сенс. Тому перекладач повинен однаково добре розбиратися в юридичному праві своєї країни і країни, яка є носієм мови» [5, с. 143].

Смислова точність перекладу в значній мірі обумовлена точністю та зрозумілістю, тобто використанням слів відповідно до їх значення. Слово в тексті документа повинне вживатися тільки в одному значенні, прийнятому в юридичній практиці. У зв'язку з цим труднощі у вживанні можуть викликати слова пароніми (близькі за звучанням, однокореневі слова, що розрізняються за значенням).

Вкрай небажане використання в текстах правових документів професіоналізмів. Галузь застосування професіоналізмів – це, як правило, усне мовлення, їх використання в документах є стилістичною помилкою.

Труднощі в перекладі правового документа може спричинити невиправдане використання запозичення слів. Найбільш типова помилка – невмотивоване вживання іншомовних слів мови оригіналу замість вже існуючих в мові перекладу для позначення понять звичних слів, наприклад: пабліситі замість реклама; екслюзивний замість винятковий.

У документах не повинні вживатися слова і вирази, що вийшли з ужитку (архаїзми й історизми), хоча це притаманно англійським текстам юридичної тематики [6, с. 95].

Висновки до Розділу 1

На основі проведеного дослідження, можна дійти наступних висновків:

Правнича термінологія виникла дуже давно, вона утворювалась по трохи і розвивається досі. В процесі її розвитку вона збагачувалася. І на сьогоднішній день правнича термінологія і юридична термінологія вважаються синонімами.

Структурна класифікація термінів характеризується широкою розгалуженістю, що зумовлено активізацією дослідження термінологічних

груп в межах юридичного дискурсу. Крім того, продовжується процес створення нових термінів правової системи, через активізацію, зокрема, міжнародної юридичної співпраці. Тому основною характеристикою юридичної термінології на разі є уніфікація та стандартизація.

У межах термінознавства значна увага приділяється структурі термінів. На даний час існує багато класифікацій термінологічного словотвору. В межах юридичного дискурсу необхідно звернути увагу на багатоконпонентні терміни, адже вони потребують особливої уваги при перекладі. Здебільшого це зумовлено різницею у розташуванні елементів у межах багатоконпонентних термінів, а також використанні граматичних форм, які відсутні в українській мові (складена форма прийменника та артикля).

Переклад термінів передбачає пошук відповідників у мові перекладу. Але не завжди вдається знайти необхідний еквівалент. Важливу роль у перекладі грає контекст, адже саме він надає лексемі певного забарвлення та обмежує поняття, що міститься в ній. Саме поняття перекладач має брати за основу при перекладі, а не лексему. Таке трактування допоможе уникнути спотворенню сенсу.

РОЗДІЛ 2

ТИПОЛОГІЯ ПРАВНИЧИХ ТЕРМІНІВ, ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД

2.1. Способи творення термінів у юридичній практиці

Терміни – це структурний елемент загальнонавчаної мови, тому при творенні нових термінів використовують ідентичні літературній мові способи словотворення. Але при цьому необхідно пам'ятати, що створюється термін для позначення конкретних понять, а для їх творення вже були встановлені певні стандарти.

Серед науковців існує багато модифікацій способів творення термінів.

О. Реформатський виділяє:

1. Запозичення
2. Переклад усталеного терміну
3. Термінологічна специфікація загальнонавчаного слова
4. Деривація [50, с. 163—197].

Г. Флук серед способів термінотворення виділяє:

1. специфічне для фаху використання загальнонавчаних слів (метафора, метонімія, специфікація, дефінітивне визначення)
2. Застосування елементів слів з інших мов (запозичення, калькований переклад)
3. Деривація
4. Утворення складних композицій (словоскладання, словосполучення)
5. Скорочення слів[41, с. 183].

За А. Д'яковим існує три основні способи творення термінів:

- 1) Використання внутрішніх ресурсів мови
 - карбування похідних слів
 - надання наявним словам нових значень (семантична деривація)

- складання основ
- укладання словосполучень

2) Пряме запозичення терміноелементів

- Повне запозичення (і внутрішня, і зовнішня форма)
- Неповне запозичення (тільки внутрішня форма) 3)
- Вигадування штучних слів [20, с. 105—106].

Термінологія права теж має свої моделі творення та джерела походження. В українській мові терміни права(за Л. Чуліндою) походять з наступних джерел:

1. Запозичення латинських термінів і правових понять (апеляція, алібі, документ, реформа);

2. Використання термінів з нормативно-правових актів Київської Русі (закон, суддя, свідок, карати);

3. Надходження термінології з розвинутих сучасних правових систем (контрабанда, бартер, монополізм);

4. Існування термінології нормативно-правових актів України (Конституції, законів, кодексів), міжнародних документів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Правнича термінологія, зафіксована в Конституції України, є обов'язковою для вживання в галузевому законодавстві. Наприклад, у Конституції України вжито термін перепинити злочин (ст. 29). Це означає, що у відповідних законах, Кримінальному та Кримінально-процесуальному кодексах України це юридичне поняття має позначатися саме цим терміном, а старий термін припинити злочин не повинен вживатися;

5. Джерелом нових термінів може бути перекладацька діяльність. Перекладач може: а) передати іншомовний термін, якого немає в українській мові, засобами українського алфавіту або б) дати описову конструкцію правового поняття українськими словами, які утворюють терміносполучення [58, с. 74].

Слід зауважити, що серед запозичень В. Лейчик виділяє чотири типи:

- Запозичення терміну
- Запозичення фрагмента термінології
- Запозичення терміносистеми
- Запозичення принципу створення терміносистем [36, с. 63—70].

Способами творення термінології права в українській мові є:

1. Калькування (демократія – народовладдя, інтернаціональний – міжнародний). Серед цих слів нерідко трапляються літературно невірні конструкції. Наприклад, у нормативних документах часто використовують словосполучення завідуючий, хоча правильним є завідувач.

2. Запозичення. Важлива роль у процесі належить перекладачеві. Якщо в юридичному дискурсі бракує необхідних лексичних одиниць на позначення певного поняття, перекладачі першими намагаються створити відповідний лексичний еквівалент. Такий еквівалент можна створити двома способами, а саме: використання першоджерельного терміна або його транскрибованої версії – пряме запозичення (агент, акція, гарантія, експорт, компанія, компенсація, контракт, ліцензія, менеджер); підбирання парафрази – роз'яснення; надання термінологічного статусу слову загального вжитку – термінотворення [5, с. 33—35].

3. Деривація.

- Суфіксальна. За допомогою суфіксів створюють іменникові терміни. У процесі створення термінів «засобом номінації дій, процесів та операцій виступають суфікси –нн(я), -анн(я), -енн(я), -інн(я), яким властиве загальне словотвірне значення предметної дії, процесу. Такі терміни означають не саму дію в її конкретному вияві, а лише назви процесів та дій» [57, с. 5]. Наприклад: впровадження, квотування, погодження, позбавлення, регулювання. Також, творення відбувається за допомогою суфіксів -ації, -ізації: апеляція, конфіскація, спеціалізація, інтеграція. Також існують паралельні терміни, які створенні за допомогою різних суфіксів: ліквідування–ліквідація, інтегрування–інтеграція. Широко використовуваним є суфікс -ість: єдність, результативність, наступність.

- Префіксальна. Активно використовують наступні префікси для творення термінів правової галузі: квазі-/quasi-, макро-/makro-, мікро-/mikro-, фото-/ foto, анти-/anty-, де-/de-, дис-/dys-, інтер-/inter-, контр-/kontr- (антидержавний, демаркація, дискваліфікація, квазігроші, фотографія (криміналістична) та ін.)

- Префіксально-суфіксальна. Термінів такого типу створення не багато: безпартійний, антирегулювання.

- Безафіксна. Творення термінів за допомогою усичення: згода, доказ, заява.

4. Неологізація. Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології Держстандарту і Міносвіти України (ТК СНТТ) спробував структурувати процес термінотворення зазначивши, що «для позначення сформульованого поняття (якщо нема потенційних термінів, які можуть відтворити потрібний відтінок значення) термінолог, відповідно до законів словотворення, творить нове слово-термін або термінологічне словосполучення з кореневих мовних основ, надаючи йому, за допомогою відповідних префіксів та суфіксів, потрібного відтінку в значенні» [80]

5. Інтернаціоналізація. Здебільшого, грецької та латинської мови: укр. кодекс з лат. codex; укр. амністія з лат. amnestia; укр. кримінологія з лат. crimen + грец. logos тощо. Інтернаціоналізми необхідно розмежовувати з екзотизмами. Екзотизми – це слова, запозичені як із неіндоєвропейських, маловідомих мов, так і з індоєвропейських, які асоціюються з чужою культурою, та вживаються для передачі певних властивостей побуту, одягу та звичаїв іншого народу [17, с. 21]. Наприклад: судебник(рос.), альтинг(ісл.), кортеси(ісп.), фолькетинг(дат.).

6. Абревіатури. Приклади: КПК, МВД. Іноді скорочення мають двозначне сприйняття: ОРД (оперативно-розшукова діяльність, організаційно-розпорядчі документи)

7. Основоскладання. Даний тип передбачає поєднання кількох основ слів: волевиявлення. Або складання скорочених основ: виконком.

8. Способом термінотворення є також перенесення імені винахідника на його винахід. В правовій сфері це види зброї: гвинтівка Токарева, пістолет Макарова, автомат Калашнікова. Не рідко використовується і номенклатурна назва: ПМ, АК.

Фундаментом термінології права багатьох країн є термінологія римського права: *prior tempore* – перший за часом, *alterum non laedere* – не шкодити іншому). В італійській мові теж існує багато запозичень латинської мови, які досі вживаються: *affidavit* – письмова та завірена заява, *alibi* – алібі, *de iure condendo* – закони, *ipso iure* – за законом.

В італійській мові виділяють наступні способи збагачення мови:

- 1) Зовнішній. Запозичення з інших мов (*manager*, *stepchild adoption*).
- 2) Внутрішній. Створення нових слів на основі вже існуючої лексики.

Для цього способу можна виділити наступні методи формування нових слів:

- Словотвір (префіксація і суфіксація) (*contraparte*, *accreditamento*)
- Складання (*crocrossina*, *posacenera*)

3) Лєвова частка належить суфіксальному та префіксальному способу словотвору.

У правовій сфері часто зустрічаються слова з наступними префіксами:

Contro – вказує на опозицію: *controdenuncia* – зустрічний позов, *controesame* – допит обвинуваченого або свідка, який здійснюється стороною, яка спочатку не вимагала признання, *controinterrogatorio* – допиту захисту або обвинувачення підсудного або свідка, що протиставляється тому, що вже було здійснено протилежною стороною, *controparte* – протилежна сторона, *controquerela* – позов, який відповідач, у свою чергу, порушує проти позивача, *controricorso* – зустрічний позов. Терміни *controquerela* та *controricorso* виступають неологізмами.

In- теж має заперечне значення. Є морфологічною варіантом префікса *in-*: *illiceità* – незаконний.

In- має заперечне значення: *inadempimento* – невиконання зобов'язаностей.

Ri- вказує на повторення: *riesame* – перегляд.

Semi- вказує на частковість: *semilibertà* – можливість для ув'язнених покинути в'язницю на декілька годин, щоб працювати і соціалізуватися.

Sopra- вказує на додавання: *sopraddazio/sovraddazio* – додаткове мито, сплачується на додаток до звичайного мита, але *sopralluogo* – огляд місця злочину.

Super- вказує на надлишок: *supertestimone* – свідок, що в попередньому слідстві або в ході судового розгляду надав вирішальні докази(вказує на надзвичайну важливість свідка до поточного процесу).

Найпоширеніші суфікси:

-tà/-età/-ità: *ascertabilità* – впевненість, *affidabilità* – надійність, *annullabilità* – скасування, *conflittualità* – конфліктність, *criminalità/criminosità* – злочинність, *preterintenzionalità* – ненавмисність, *mafiosità* – мафіозність, *obbligatorietà* – обов'язковість, *giuridicità* – законність, *invalidità* – недійсність, *recidività* – рецидивізм. Поняття *ascertabilità*, *affidabilità*, *antigiuridicità*, *annullabilità*, *conflittualità*, *confrontabilità* та *mafiosità* є неологізмами.

-mento/-amento /-imento: *accompagnamento* – той, кого призначено владою судової системи для відповідача або свідка, *accreditamento* – перебування дипломата у визначеній країні, *imprigionamento* – ув'язнення.

-tore / -atore / -itore: *assicuratore* – суб'єкт господарювання, який бере на себе ризики, які покриваються страховим договором, *sequestratore* – той, хто здійснює викрадення, *spacciatore* – той, хто продає наркотики.

-ista: *civilista* – адвокат, який займається цивільним правом, *penalista* – експерт з кримінального права і адвокат, що займається кримінальними справами, *processualista* – працівник процесуального права, *cassazionista* – адвокат, що входить до реєстру адвокатів у Верховному суді, *colpevolista* – відноситься до тих, хто, приєднується до сторонників вини обвинуваченого, *divorzista* – експерт у справах розлучення.

-zione / -azione /-izione: *cassazione* – скасування юрисдикційної міри, *colpevolizzazione* – звинувачувати, *contravvenzione* – порушення кримінального права, *delegificazione* – скорочення обсягу втручання, *invalidazione* – заява чи доказ недійсності, *scarcerazione* – звільнення обвинуваченого або звільнення ув'язненого.

-ario: *affidatario* – довірчий власник, *delegatario* – той, хто стає кредитором після делегування, *donatario* – бенефіціант дарування, *sequestratario* – довірчий керуючий.

-ale: *criminale* – правопорушник.

-iere: *carceriere* – охоронець в'язниці, *prigioniero* – той, хто позбавлений особистої свободи.

-bile: *abrogabile* – що може бути скасовано, *ascertabile* – що може бути прийнято, *annullabile* – що може бути анульовано, *catturabile* – кого можна затримати, *giudicabile* – які можуть або повинні бути суб'єктом юрисдикційного судового рішення.

-ale /-uale: *condominiale* – що стосується кондомініуму, *conflittuale* – що стосується конфлікту, *delinquenziale* – що стосується правопорушення.

-ivo: *abrogativo* – що скасовує, *assicurativo* – що стосується страхування, *confutativo* – що варто спростувати, *impugnativo* – що має намір оскаржити.

В італійській термінології права розрізняють також творення термінів з метою окреслення певного поняття:

1. поєднання двох слів: *legge delega* – закон, який набирає чинності без голосування в парламенті, *legge ponte* – закон, виданий в очікуванні іншого більш органічного і, отже, кращого закону, *legge quadro* о *legge cornice* – закон, який містить основні принципи, що стосуються регулювання певного правового питання, *legge stralcio* – частина більш загального закону, ще не затвердженого парламентом.

2. Поєднання двох слів за допомогою прийменника: *accesso sul luogo* – процедурна формальність, що полягає в перевірці з метою виявлення всіх можливих доказів, *accuse senza fondamento* – необґрунтовані звинувачення,

atto d'accusa – те, що доводить до відома обвинуваченого про злочин, що йому висувається.

Головним чином терміни створюються за допомогою внутрішніх ресурсів мови. Але за активної генерації нових понять та процесів необхідність у створенні нової лексики збільшилась. А через активну міжнародну співпрацю все більше почали вдаватися до стандартизації. Тому всі країни починають тяжіти до уніфікації термінології у всіх сферах діяльності.

2.2. Типологія термінів у межах юридичних текстів італійської та української мов

Мова права вимагає певних правил. З огляду на мовні та культурні особливості кожна нація висуває свої вимоги до правової мови. Для юридичної мови, яка використовується у законах та інших нормативноправових актах, характерною є така сукупність специфічних ознак (на лексичному, семантичному, граматичному та стилістичному рівнях):

- наявність термінів законодавства, офіційних номенклатурних позначень, абревіатур (дивіденди, пеня);
- нормативна дефінітивність термінів і номенклатурних назв (Апеляційна палата, Європейський суд з прав людини);
- законодавча фразеологія (юридичні формули, штампи, кліше) (використовуються в нормативному акті як цілком самостійні одиниці мови, зміст яких не залежить від тексту, в якому вжиті ці фразеологізми – якщо інше не передбачено законом, в порядку визначеному законодавством, позовна заява)
- стандартизованість (лексичних, граматичних, синтаксичних і композиційних засобів);
- іменниковий характер тексту (віддієслівні та відприкметникові іменники, відіменні прийменники та ін.);

- переважання дієслів у формі 3 особи однини теперішнього часу, інфінітива у поєднанні з предикативним прислівником, прикметником чи дієсловом;
- синтаксичні конструкції у формі регулятивно-нормативних тверджень (констатаційного, зобов'язального, імперативного, заборонного, оцінноправового характеру);
- застосування граматичної категорії модальності для регламентації різних моделей правової поведінки (можливості / неможливості, бажаності / небажаності, необхідності, обов'язковості дії);
- узагальненість та знеособленість викладу (безособові, неозначено-особові, узагальнено-особові, інфінітивні, дієприслівникові конструкції);
- поширеність речень із пасивно-зворотним дієсловом на - ся в ролі предиката та пасивних конструкцій (гарантується, визначається);
- предикативні форми на -но, -то (визнано, прийнято); переважання складнопідрядних синтаксичних конструкцій над складносурядними і безсполучниковими[2].

Юридична публіцистика має свої особливості: поєднання в межах одного тексту різностильових елементів (застаріле і нове, позитивне і негативне), образність (метафора, метонімія, порівняння, епітети, гіперболи тощо), протиставлення (антитеза, антонімія), гра слів, парадокс, іронія, сарказм, натяк, риторичні звернення і запитання, фразеологія (*Піррова перемога уряду, Економіка наступає на горло вітчизняній пісні, Хто в «Укрнафті» хазяїн?, Друковане слово податківця - не горобець*)[11].

Італійська юридична мова має свої особливості, що притаманні саме італійському правовому осередку.

Наприклад, особливості морфо-синтаксичного і текстуального рівня. У юридичній італійській мові найбільш очевидною особливістю є номінація, тобто тенденція віддавати перевагу іменнику замість дієслова як носію сенсу (*controllare o verificare – effettuare il controllo o procedere alla verifica*).

Що стосується дієслова, в правовій мові надають перевагу безособовим формам, згідно з вимогами наукової нейтральності, і пасивним формам, для забезпечення відтінку суб'єктивності.

Також для правової сфери характерним є вживання рефлексивних дієслів (*possono applicarsi* – можуть застосовуватися).

Важливою ознакою є розташування членів речення. Наприклад, здебільшого у реченнях спочатку ставлять присудок(дієслово), а потім підмет(іменник) (*In conclusione, quindi, non può questa Corte accogliere il ricorso*)(*Sentenza Cassazione Penale*). Також, прикметник передує іменнику (*generale divieto, legale rappresentante*).

З огляду на часові форми в італійській юридичній мові теж можна виокремити певні особливості. Наприклад, дуже часто використовуються “*participi presenti*”(“*qualsiasi documento proveniente dall'imputato*”)(*Articolo 237, Codice di procedura penale*); а також “*l'imperfetto narrativo*” (*la Cassazione annullava la suddetta ordinanza*)(*Ordinanza, 10/7/2001*).

Отже, і в українській, і в італійській мовах є вимоги до змісту повідомлень юридичного характеру, що певним чином ускладнює завдання перекладача, а саме адекватний переклад інформації, що викладена правовою мовою.

2.3 Латинські терміни у межах юридичного тексту

У текстах юридичного спрямування нерідко зустрічаємо численні скорочення та аббревіатури. При цьому вони функціонують як самостійна одиниця. Тому варто звертати увагу на їх розшифровку. Багато скорочень текстів довіреностей складають скорочення латинського походження. При опрацюванні даного напряму перекладу нами було виділено наступні приклади:

- a.a. – *ad acta* – до справ, до справи (помітка на ділових паперах)
- a. c. – *anni currentis* – цього року
- a. d. – *ante diem* – до цього числа

- a. d. – a dato – з дня підписання, з вказаного числа
- a. i. – ad inter.; ad interim – протягом деякого часу, тимчасово
- an. – anonymous – анонімний
- a. v., adv., ad val. – ad valorem – за ціною, згідно з оцінкою
- b. f. – bonum factum – схвалено
- c. – circa – приблизно cito – швидко
- d. b. e. – de bene esse – умовно, тимчасово
- d. d. – de dato – починаючи з числа...
- de facto – де-факто, фактично
- de jure – юридично, за правом, формально
- ex jure – за правом
- fv., f. v. – folio verso – на наступній сторінці
- h. a. – huius anni – цього року hic et ubique – тут і всюду
- i. c. – in casu – в даному випадку
- i. e. – id est – тобто
- i. f., in f. – in fine – в кінці
- in f. – in fidem – за довіреністю
- in. ex. – in extenso – повністю, дослівно
- it., item – також
- L. s. – locus sigilli – місце печатки
- N. – numerus – число; кількість
- N. B., NB – nota bene – зверніть увагу
- per procura – за довіреністю
- p. r. n. – pro re nata – за виниклих обставин
- pro et con. – pro et contra – за та проти
- Q., q., qu. – quasi – квазі, нібито, уявний
- s. d. – sine die – без дати, без укавання строку, на невизначений строк
- s. l. – secundum legem – у відповідності з законом
- sg., sig. – signatura – підпис

s. s. – supra scriptum – написано вище, див. вище

u. s., ut sup. – ut supra – як вказано вище

v., vs., vers. – versus – проти; в порівнянні з; в залежності; по відношенню до

v. v. – vice versa – навпаки

Працюючи з текстами юридичного напрямку також маємо можливість виокремити латинські лексеми, які неважкі у трактуванні, адже італійські юридичні терміни були створені на базі термінів та понять римського права. Здебільшого сучасні юристи все ж тяжіють до використання функціональних італійських термінів, а також виразів юридичного спрямування.

Accusatio – обвинувачення, скарга (іт. Accusa)

Actio – позов (іт. Atto)

Actis testantibus – згідно документів (іт. secondo i documenti)

Ad verbum – дослівно (іт. alla lettera)

Appellatio – апеляція (іт. Appello)

Civis – громадянин (іт. Civile)

Compos mentis – при здоровому глузді (іт. in possesso di tutte le proprie facoltà)

Condicio – умова (іт. Condizione)

Consensus – домовленість (іт. Accordo)

Contractus – дозволена угода (іт. Contratto)

Culpa – провина (іт. Colpa)

Mandatum – доручення (іт. Mandato)

Pactum – угода (іт. Patto)

Testato – у присутності свідків (іт. in presenza di testimoni)

Tutela – опіка (іт. Tutela)

Ususfructus – право володіння (іт. Usufrutto)

Сучасна юридична наука все ще активно використовує латинську юридичну лексику. Вона, звичайно, знаходить вираження у лексемах, що сформовані у межах італійської юридичної системи(avvocato, leggitimità).

Але також часто використовуються юридичні формули та вирази (*de facto*, *veto*). При оформленні текстів довіреностей випадків використання термінів латинського походження було виокремлено небагато.

2.4 Методологія визначення основних способів перекладу правничих термінів в тексті

Доцільно виділити наступні підходи перекладу юридичної термінології як найбільш ефективні при виборі оптимальних перекладацьких відповідників:

- експлікація значення термінів за допомогою їх співвіднесення з прототипом юридичної події, його учасниками, умовами перебігу або наслідками, а також деталізація фонових знань;
- вибудовування множинного ряду варіантів тлумачення термінології з урахуванням виявлених перекладацьких прецедентів і (або) їх коригування через відстеження альтернативних версій тлумачення, тобто побудова альтернативних інтерпретацій, використання різних рівнів мовної системи;
- вибір оптимальної перекладацької відповідності, яка відповідає вимогам мікро- і макроконтексту і правилам текстобудови в юридичному жанрі. [13, с. 22]

Шукають способи перекладу іншомовної термінології у різний спосіб. Нерідко використовуються перекладацькі трансформації. Я. Рецкер визначає трансформації як «прийоми логічного мислення, за допомогою яких ми розкриваємо значення слова іноземної мови у контексті та знаходимо його відповідність у мові перекладу, що не збігається із словниковою» [51, с. 167].

Згідно класифікації В. Комісарова трансформації можуть бути поділені на:

1. Лексичні: - транскрипція/транслітерація - калькування
2. Граматичні: - синтаксичне уподібнення - об'єднання речень
3. Лексико-граматичні: - антонімічний переклад - компенсація - експлікація [32].

Тим не менш, активізація перекладу безеквівалентної лексики зумовила поповнення списку перекладацьких трансформацій. Сучасні наукові поділяють трансформації на 4 великі групи:

1. Лексичні
2. Лексико-семантичні
3. Граматичні
4. Лексико-граматичні.

Лексичні трансформації використовуються, якщо у тексті зустрічаються лексичні одиниці незнайомі мові перекладу.

Видами лексичної трансформації є:

1. Транскодування – передача звукової чи графічної форми слова.

Транскодування в свою чергу поділяється на:

- Транскрибування – передача звукової форми слова літерами мови перекладу, наприклад: *impeachment* – імпічмент.
- Транслітерування – передача графічної форми слова літерами мови перекладу: *documento* – документ.
- Змішане транскодування – поєднання транскрибування та транслітерування (застосовується переважно для власних назв).
- Адаптивне транскодування – форма слова адаптується до мови перекладу: *civile* – цивільний. Транслітерація та транскрипція використовуються перш за все для перекладу власних назв.

2. Калькування – це ще один поширений спосіб перекладу. Калькування (від фр. *calque* «копія») – копіювання іншомовного слова за допомогою свого, незапозиченого матеріалу; поморфемний переклад іншомовного слова. [13, с. 173].

Використовується для складних слів та словосполучень: *interdisciplinare* – міждисциплінарний, *il bene inalienabile* невідчужуване майно.

Лексико-семантичні трансформації передбачають:

1. Конкретизацію – варіація трансформації яка зумовлює використання у мові перекладу лексичну одиницю з більш вузьким поняттям (*bene* – меблі).

2. Генералізація ж навпаки передбачає вживання більш ширшого поняття при перекладі лексичної одиниці (*macchina* – засіб пересування).

3. Модуляція – заміна лексичної одиниці без шкоди для контексту (*è facile da capire* – це не складно зрозуміти – у поданому прикладі переклад було здійснено за допомогою частки «не»).

Граматичні трансформації, тобто зміна структури речення, використовуються перекладачами через неможливість дослівного перекладу. Задля кращого розуміння пропонуємо розглянути їх види на матеріалі цитат із італомовних довіреностей та їх перекладу на українську мову.

Тож, серед граматичних трансформацій виділяють:

1. Членування речення – поділ складного речення на більш прості для уникнення граматичних помилок і смислових спотворень. ((61)Il nominato procuratore potrà fare tutto quanto necessario per la migliore esecuzione del presente incarico, senza che possa essergli opposto difetto, imprecisione od indeterminatezza di poteri, con promessa di ritenere rato e valido il suo operato, il tutto sotto gli obblighi di legge e con obbligo di rendiconto.[OAR] – Довіритель може здійснювати всі необхідні заходи для найкращого виконання цього завдання, щоб не було можливості висувати заперечення на основі порушення, неточності або невизначеності повноважень. Ця довіреність являє собою дійсний документ, що має юридичну силу, відповідно до законодавчих зобов'язань і включає зобов'язанням звітності).

2. Об'єднання речень для оптимізації викладення матеріалу мовою перекладу (Через таку особливість тексту у юридичному дискурсі як домінування складних, багатокomпонентних речень дана трансформація здебільшого не використовується).

3. Заміна частин мови коли адекватність форми тексту потребує використання відмінної від оригіналу частини мови. ((97)Tutte le spese, imposte e tasse inerenti e conseguenti al presente atto sono a carico dell'acquirente.

[OAR] – Усі витрати, податки та збори, пов'язані з цим документом, а також всіма, які його стосуються, сплачуються покупцем). В оригіналі було використано прийменник та іменник (a carico); в перекладі було використано дієслово(сплачуються).

4. Перестановка – зміна розташування лексичних одиниць в межах однієї фрази.

Лексико-граматичні трансформації включають:

1. Антонімічний переклад – заміна лексичної одиниці протилежною без спотворення змісту поняття.

2. Експлікація чи описовий переклад – це пояснення змісту за допомогою вільних словосполучень.

3. Додавання – використання додаткових лексичних одиниць для передачі змісту.

4. Вилучення – вилучення лексичних одиниць з тексту перекладу, які не порушують адекватності викладу.

5. Контекстуальна заміна – переклад за рахунок підбору контекстуального відповідника, враховуючи значення одиниці перекладу.

Отже, перекладацькі трансформації – це необхідність при процесі перекладу для передання адекватного змісту вираженого. Вдало підібрана трансформація – запорука вдалого перекладу.

2.5 Способи перекладу правничих термінів

Найчастіше переклад юридичних текстів вимагає від перекладача особливої лінгвістичної майстерності, щоб знаходити в мові перекладу еквіваленти тим поняттям, які використані в оригінальному тексті. У перекладі юридичних текстів використовують, перш за все, пошук еквівалентів, тобто відповідників, які збігаються зі значенням слова.

Слід зазначити, що юридичний переклад є не тільки перекладом однієї мови іншою, але і з однієї правової системи в іншу правову систему. З огляду на те, що правова система держав також є частиною культури мови, що

вивчається, необхідно враховувати існуючу різницю в правових системах. Відсутність точних і постійних лексичних відповідників будь-якому терміну не означає неможливості передати його сенс в контексті або його неперекладність. Будь-яке слово може бути перекладено іншою мовою хоча б описово. Це можливо на рівні контекстуального перекладу.

При перекладі галузевої літератури, в даному випадку юридичного дискурсу, важливою є взаємодія терміну з контекстом у якому він вживається. А. Коваленко виділяє 2 етапи при перекладі терміну:

1. З'ясування значення терміну у контексті
 2. Переклад значення запитуваною мовою [30, с. 257]
- З точки зору перекладу лексичні одиниці поділяються на:

1) ті, що вже мають відповідники у мові на яку робиться переклад (просига – довіренність);

2) ті, що не мають відповідників (amministratore di sostegno – інститут італійської правової системи, керований цивільним кодексом, функцією якого є підтримка особи, яка є повністю або частково автономною, з найменшим обмеженням можливості діяти). Тобто, ті, що мають еквівалент і без еквівалентні лексичні одиниці.

Одноквівалентні терміни перекладаються головним чином за допомогою еквівалента в мові перекладу. Такі слова надзвичайно важливі у процесі перекладу, адже вони вказують на тематику тексту і дозволяють перекладачеві зрозуміти суть тексту для подальшого трактування значень інших слів [30, с. 220].

Здавалося б лексика певної галузі перекладається абсолютним еквівалентом, за допомогою дефініцій, які використовуються лише так і проблем виникнути не має. Але відсоток такої лексики незначний. Тому при перекладі не можна замінити запитуваний термін лише терміном мови перекладу. Це призведе до спотворення викладеного. Тому оптимальним є такий шлях перекладання термінів: «іншомовний термін - поняття -

український термін», а не «іншомовний термін - український термін», з якої мови не відбувався б переклад [18, с. 35].

Висновки до Розділу 2

У межах термінознавства значна увага приділяється структурі термінів. На даний час існує багато класифікацій термінологічного словотвору. В межах юридичного дискурсу необхідно звернути увагу на багатоконпонентні терміни, адже вони потребують особливої уваги при перекладі. Здебільшого це зумовлено різницею у розташуванні елементів у межах багатоконпонентних термінів, а також використанні граматичних форм, які відсутні в українській мові (складена форма прийменника та артикля).

Разом з тим виокремлено і низку класифікацій творення термінів. Їх різноманіття ґрунтується на різнобічності підходів до їх вивчення, а також особливостях мови. Так, в межах юридичного дискурсу української мови найпоширенішими є запозичення, утворення слів за допомогою суфіксації та префіксації, скорочення слів, калькування, неологізація, інтернаціоналізація. В італійській мові лєвова частина створених термінів належить суфіксальному та префіксальному способу словотвору.

Кожна мова висуває свої вимоги до адекватного правового тексту. Для української мови - це наявність відповідних галузевих термінів, законодавчої фразеології, стандартизованість, інфінітивність, іменниковий характер тексту, предикативність. Для італійської мови характерні безособові форми, рефлексивні дієслова, вживання певних граматичних форм, які забезпечують чіткість викладу інформації, наприклад *participi presenti*. Наявність цих характеристик підкреслює галузеву приналежність тексту і необхідність належного перекладу, тобто адекватну передачу інформації у тій же інформаційній, мовній та галузевій площині.

У текстах юридичного спрямування нерідко містяться скорочення латинського походження. Крім того, використовуються і латинські лексеми.

Останнім же часом помітне тяжіння до використання виразів, що сформовані уже у межах італійської юридичної системи.

Під час перекладу часто вдаються до виконання перекладацьких стратегій та трансформацій. Нами було окреслено основні способи, а також проілюстровано їх на прикладах.

Переклад термінів передбачає віднайдення відповідників у мові перекладу. Але не завжди вдається знайти необхідний еквівалент. Важливу роль у перекладі грає контекст, адже саме він надає лексемі певного забарвлення та обмежує поняття, що міститься в ній. Саме поняття перекладач має брати за основу при перекладі, а не лексему.

РОЗДІЛ 3

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ІТАЛІЙСЬКИХ ПРАВНИЧИХ ТЕРМІНІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

3.1. Лексичні особливості перекладу італійських правничих термінів українською

Під час перекладу юридичного тексту постає проблема вибору адекватного відповідника в одній мові для іншої. На вибір варіанту перекладу впливає фактор наявності або відсутності еквіваленту в мові перекладу. При його існуванні, процедура зводиться до звичайної підстановки еквівалента, проте за його відсутності – до ретельного підбору одного з варіантних відповідників з урахуванням цілого ряду лінгвістичних і екстралінгвістичних факторів [2].

Еквівалентами вважають такі відповідності між словами двох мов, які є постійними, рівнозначними незалежно від контексту: *comparente* – присутній громадянин, *crimine* – злочин, кримінал, *contrabbando* – контрабанда. До цієї категорії належать багато інших слів та словосполучень термінологічного характеру, наприклад: *furto con scasso* – крадіжка зі зломом, *prova documentale* – письмовий доказ, *tribunale per i minorenni* – суд у справах неповнолітніх.

На думку чеських лінгвістів В. Матезіуса і В. Прохазки, передача тексту – це не тільки заміна мови, але і функціональна заміна елементів культури [10, с. 183].

Для комуніканта текст оригіналу та текст перекладу виступають як рівноправні форми одного повідомлення, вони рівноцінні в їхньому функціональному навантаженні. Тому для досягнення такої адекватності перекладач повинен володіти «юридичною грамотністю», причому як іноземною, так і рідною мовою [6, с. 45].

Через таке багатоаспектне явище як полісемія різні словники можуть пропонувати різні трактування слів. Наприклад, слово *delitto* може перекладатися як правопорушення в одних словниках, так і злочин чи проступок в інших

Правильний вибір слова або словосполучення при перекладі в першу чергу залежить від його смислової та стилістичної адекватності оригіналу. Це можна продемонструвати на прикладі еквівалентних відповідників, які є постійними, рівнозначними і, як правило, не залежними від контексту. Наприклад, *vittima* завжди жертва, *schiavitù* завжди рабство, *colpevole* завжди злочинець чи правопорушник, *sede sociale* – місцезнаходження юридичної особи, *perquisizione* завжди обшук; ліцензія завжди дозвіл, недоторканість завжди гарантія від усяких посягань з боку кого-небудь, злочинець завжди особа що вчинила злочин. До цього ж типу відносяться багато інших слів і словосполучень термінологічного характеру з області права: *legge* – закон, *norma giuridica* – норма права, *voluntas ultima* – заповіт, *prigione* – тюрма, *stellionato* – заклад чужого майна під виглядом свого, *carcerazione a vita* – пожиттєве ув'язнення, *Corte Suprema* – Верховний суд, *pretore* – світовий суддя.

Незважаючи на те, що основними характеристиками термінів є точність і однозначність, юридичній термінології часто властива багатозначність. Через це можуть виникнути невеликі труднощі при підборі правильного еквівалента. *Credito* окрім того, що перекладається як *кредит*, має різні значення: довіра, авторитет, репутація, вплив. Для того, щоб граматично правильно перекласти термін, треба розуміти його значення в тексті оригіналу.

Наприклад, *causa legale* може перекладатися як судовий позов і судова справа:

(3) Allora, Cibrex Plastics sta per essere nominata in una causa legale più grande.[RC, URL] – Отже, на Сайбрекс Пластикс готується великий колективний позов. [PK, URL]

(4)Anni fa, s'impantanarono in una brutta causa legale. [RC, URL]
 Декілька років тому вони брали участь в неприємному судовому процесі.
 [PK, URL]

Слово *imputato* може перекладатися як обвинувачуваний і відповідач. При перекладі велику роль відіграє контекст, в якому вжито аналізоване слово, оскільки в першому випадку це «людина, яку звинувачують у злочині», а в другому – «обвинувачуваний, якого вже передали до суду»:

(7) Non implica che l'imputato non possa avere un giusto processo. [RC, URL] – Це не означає, що обвинувачуваний не отримає справедливого судового розгляду. [PK, URL]

(9) Pertanto, la Stato richiede che l'imputato sia rinviato in custodia per tutta la durata del procedimento. [RC, URL] – Тому, звинувачення подає клопотання щодо перебування відповідача під арештом протягом всього судового процесу. [PK, URL]

Термін *atto* в залежності від контексту може означати процес дії, а не її найменування. Наприклад, *Estratto dell'Atto di Matrimonio* – свідоцтво про укладення шлюбу *i falsità in atti* – підробка документів.

Адаптований переклад важливий у юридичній сфері. Він точно передає зміст першоджерела, проте враховує лексичні й граматичні особливості італійської мови.

Лексичні трансформації використовуються, якщо у тексті зустрічаються лексичні одиниці незнайомі мові перекладу. Видами лексичної трансформації є:

1. Транскодування – передача звукової чи графічної форми слова.

Транскодування в свою чергу поділяється на:

- Транскрибування – передача звукової форми слова літерами мови перекладу, наприклад: *impeachment* – імпічмент.
- Транслітерування – передача графічної форми слова літерами мови перекладу: *documento* – документ.

- Змішане транскодування – поєднання транскрибування та транслітерування (застосовується переважно для власних назв).

- Адаптивне транскодування – форма слова адаптується до мови перекладу: civile – цивільний.

Транслітерація та транскрипція використовується перш за все для перекладу власних назв.

2. Калькування – це ще один поширений спосіб перекладу. Калькування (від фр. calque «копія») – копіювання іншомовного слова за допомогою свого, незапозиченого матеріалу; поморфемний переклад іншомовного слова. [3, с. 173].

Використовується для складних слів та словосполучень: *interdisciplinare* – міждисциплінарний, *il bene inalienabile* невідчужуване майно.

Лексико-семантичні трансформації передбачають:

1. Конкретизацію – варіація трансформації яка зумовлює використання у мові перекладу лексичну одиницю з більш вузьким поняттям (*bene* – меблі).

2. Генералізація ж навпаки передбачає вживання більш ширшого поняття при перекладі лексичної одиниці (*macchina* – засіб пересування).

3. Модуляція – заміна лексичної одиниці без шкоди для контексту (*è facile da capire* – це не складно зрозуміти – у поданому прикладі переклад було здійснено за допомогою частки «не»).

Отже, у процесі перекладу юридичної термінології виокремлюють проблему поліваріантності відтворення термінів, що пов'язана з трактуванням понять. Перекладач має уникнути порушення логічності викладеного, що є критичним для досліджуваної галузі.

При перекладі безеквівалентної одиниці можливе створення оказіональної відповідності. Так, в області перекладу безеквівалентної юридичної лексики при відсутності в українській мові еквівалентного або

варіантного відповідника італійського слова, можна вдатися до наступних варіантів перекладу:

1) Відповідності-запозичення, які відтворюють в мові перекладу форму іншомовного слова. Такі відповідності створюються за допомогою перекладацького транскрибування або транслітерації. Такі, наприклад, відповідники італійським словам: *servitù* – сервітут, *assessor* – асесор, *dogma* – догма, *amnistia* – амністія.

2) Відповідності-кальки, що відтворюють морфемний склад слова або складові частини стійкого словосполучення: *Ispettore Generale* – генеральний інспектор, *Arresti domiciliari* – домашній арешт, *azione penale* – карна справа, *precedenti penali* – кримінальне минуле, *sistema giudiziario* – судова система.

3) У разі неможливості створити відповідність вищевказаними способами для передачі значення безеквівалентної лексики використовується метод опису: *azioni inattive* – акції, які не є об'єктом щоденних угод, *colludere* – домовлятися про щось, що нанесе шкоду третій особі, *consegnare* – передавати в розпорядження влади, *ereditare un fondo* – отримувати в спадок земельну ділянку, *usucapire* – отримувати у власність по праву давності, *incompatibilità* – заборона поєднувати певні види діяльності.

3.2 Граматичні особливості перекладу італійських правничих термінів українською

При перекладі правничих термінів, слід звертати увагу на граматичні особливості. В українській та в італійській мовах ці особливості дещо різняться.

Так як в італійській мові присутні артиклі, а в українській мові їх немає, то ж при перекладі необхідно бути уважним. Тому що один артикль може змінити всю суть контексту.

У випадку зміни артикля у слові «*capitale*» воно набуває багатозначності, а тобто є полісемічним, змінивши артикль чоловічого роду (il) на артикль жіночого роду (la): *il capitale* – вартість, яка використовується

для отримання додаткової вартості за допомогою виробничої та економічної діяльності, заснованої на добровільному обміні; *la capitale* – столиця, головне місто держави.

Існують також граматичні трансформації, тобто зміна структури речення. Правничі терміни ми перекладаємо в юридичних текстах. Тому граматичні трансформації використовуються перекладачами через неможливість дослівного перекладу. Задля кращого розуміння пропоную розглянути їх види на матеріалі цитат із італомовних довіреностей та їх перекладу на українську мову.

Тож, серед граматичних трансформацій виділяють:

1. Членування речення – поділ складного речення на більш прості для уникнення граматичних помилок і смислових спотворень. ((10)*Il nominato procuratore potrà fare tutto quanto necessario per la migliore esecuzione del presente incarico, senza che possa essergli opposto difetto, imprecisione od indeterminatezza di poteri, con promessa di ritenere rato e valido il suo operato, il tutto sotto gli obblighi di legge e con obbligo di rendiconto.*[OAR] – Довіритель може здійснювати всі необхідні заходи для найкращого виконання цього завдання, щоб не було можливості висувати заперечення на основі порушення, неточності або невизначеності повноважень. Ця довіреність являє собою дійсний документ, що має юридичну силу, відповідно до законодавчих зобов'язань і включає зобов'язанням звітності).

2. Об'єднання речень для оптимізації викладення матеріалу мовою перекладу (Через таку особливість тексту у юридичному дискурсі як домінування складних, багатокomпонентних речень дана трансформація здебільшого не використовується).

3. Заміна частин мови коли адекватність форми тексту потребує використання відмінної від оригіналу частини мови. ((13)*Tutte le spese, imposte e tasse inerenti e conseguenti al presente atto sono a carico dell'acquirente.* [OAR] – Усі витрати, податки та збори, пов'язані з цим документом, а також всіма, які його стосуються, сплачуються покупцем). В оригіналі було

використано прийменник та іменник (a carico); в перекладі було використано дієслово(сплачуються).

4. Перестановка – зміна розташування лексичних одиниць в межах однієї фрази. Тут важливо зважати на тема-рематичні відносини кожної окремої мови. ((15)Di quest'atto ho dato lettura alle parti. [EPGSRL]– Сторони ознайомлені з поданим документом).

3.3 Переклад скорочень та абревіатур правничого спрямування

Функціонують різні типи скорочень. Законодавцями активно використовуються багатосегментні ініціальні скорочення, наприклад: C.d.M.(Кабмін) – Consiglio dei ministri (Кабінет міністрів), G.U.C.E. – Gazzetta Ufficiale delle Comunità Europee(Офіційний вісник Європейського Союзу), Cedu (ЄКПЛ) – Convenzione europea dei diritti dell'uomo (Європейська конвенція з прав людини). При перекладі таких скорочень важливо правильно визначити розшифровку. Здебільшого в мові перекладу існує прямий відповідник для позначення (стосується, головним чином, скорочень міжнародного використання). Крім того, у цій сфері скорочення займають більш сталі позиції і змінюються рідше.

Складність перекладу скорочень полягає ще й в полісемічності їх розшифровки. Наприклад, в українській мові ЦК може означати Цивільний кодекс та Центральний комітет, ВКП – виробничо-комерційне підприємство та Всесвітня конфедерація праці, ГВП – група впровадження проекту та Головна військова прокуратура, КПК – Кримінально-процесуальний кодекс та комісія партійного контролю, ОРД – організаційно-розпорядча документація та оперативно-розшукова діяльність, ЦВК — Центральний Виконавчий Комітет та Центральна виборча комісія.

В італійській доцільно зазначити наступні приклади: C.P. – Codice penale, Comunità protetta, Consiglio Provinciale; C.C. – Comitato Centrale, Codice Civile; P.G. – Polizia giudiziaria, procuratore generale.

При перекладі дуже часто трапляється помилка у розпізнаванні скорочення слів. Одним з найяскравіших прикладів є словосполучення *il decreto legislativo* та *il decreto legge*: D.L. – *il decreto legge*; D. Lgls. / D. lgsl./ D.Leg. / D. Leg.vo. – *il decreto legislativo*. Часто перекладачі припускаються їх неоднозначного витлумачення. Здавалося б, що помилка незначна, але у їх значенні є певні відмінності. Обидва документи є законодавчим актом, але *il decreto legislativo* видається урядом тільки після отриманих ним певних повноважень від парламенту країни, а *il decreto legge* – закон, що видається урядом, який парламент країни у подальшому має законодавчо легалізувати або скасувати. Такі особливості правової системи кожної окремої мови зумовлюють складнощі перекладу, адже необхідно розбиратися в функціонуванні юридичної галузі своєї країни для представлення якнайкращого варіанту перекладу шляхом знайдення відповідника або за допомогою описового перекладу.

При перекладі дуже часто трапляється помилка у розпізнаванні скорочення слів. Одним з найяскравіших прикладів є словосполучення *il decreto legislativo* та *il decreto legge*: D.L. – *il decreto legge*; D. Lgls. / D. lgsl./ D.Leg. / D. Leg.vo. – *il decreto legislativo*. Часто перекладачі припускаються їх неоднозначного витлумачення. Здавалося б, що помилка незначна, але у їх значенні є певні відмінності. Обидва документи є законодавчим актом, але *il decreto legislativo* видається урядом тільки після отриманих ним певних повноважень від парламенту країни, а *il decreto legge* – закон, що видається урядом, який парламент країни у подальшому має законодавчо легалізувати або скасувати. Такі особливості правової системи кожної окремої мови зумовлюють складнощі перекладу, адже необхідно розбиратися в функціонуванні юридичної галузі своєї країни для представлення якнайкращого варіанту перекладу шляхом знайдення відповідника або за допомогою описового перекладу.

Здійснюючи переклад сучасної юридичної документації з італійської на українську мову і навпаки слід дотримуватися сучасних тенденцій і правил

перекладу. Звернемо увагу на переклад абревіатур, що позначають організаційноправові форми компаній. Основне правило перекладу назв компаній та їх організаційно-правових форм в тому, що вони не перекладаються, а транслітеруються. При перекладі з української мови на італійську, зазначають таку найпоширенішу помилку – переклад “ТОВ” як Srl (“società a responsabilità limitata”), “ЗАТ” як S.p.A (“Società per Azioni”), тощо. Смісл абревіатур, якими позначені ці правові форми діяльності, такий: організація зареєстрована в певній країні і діє з огляду на закони, положення, правила цієї країни.

З поданого прикладу: «Їх могли дати лише для ТОВ «Мастер-Енерго», оскільки в їхніх руках котельні»(Українська правда. Блоги, 20 листопада 2017) зрозуміло, що йдеться про українську компанію. А з наступного «Так, його зарплата як депутата Верховної Ради за січень-лютий склала 47 052, 16 грн, зарплата міністра з лютого по грудень – 170 617, 43 грн., дивіденди (компанія Avitalia srl, Італія) – 65 300 євро.»(Інфо Корупція, 16 березня 2015) бачимо, що йдеться вже про італійську компанію.

Абревіатура S.r.l. в тлумаченні італійською мовою теж позначає «Товариство з обмеженою відповідальністю», але ми розуміємо, що компанія зареєстрована не в Україні(у цьому разі в Італії). Існує тенденція, що при перекладі з української ми маємо слідувати тим самим правилам. Але оскільки українська мова не дуже поширена, маємо зробити переклад назв більш зрозумілими і транслітерувати всю назву. Наприклад, ТОВ “Мега” – TOV “Mega”. Така тенденція здається нам не дуже зрозумілою і коректною, адже транслітерована частка не несе жодної інформаційної цінності.

Для адекватності перекладу доцільно було б транслітерувати частину, що позначає організаційно-правову форму, а також додавати у дужках абревіатуру форми, що є відповідником у мові перекладу. Наприклад, ТОВ “Мега” – TOV “Mega” (S.r.l. in Italia). В такому випадку перекладачу доведеться дослідити юридичні системи двох мов і визначити відповідники організаційно-правових форм, але адекватність перекладу буде досягнуто.

Вказана транслітерація підкреслить приналежність до певної країни, а коментар в дужках дозволить чіткіше сформулювати уявлення про юридичні основи діяльності, провівши паралель з організаціями рідної для читача країни.

Часто при перекладі на українську мову зберігають назви іноземних компаній на мові оригіналу. Наприклад, Broadcom Limited – Broadcom Limited. Також, при транслітерації назви в дужках може вказуватися написання мовою оригіналу: Broadcom Limited – “Броадком Лімітед” (Broadcom Limited).

Сьогодні різного роду скорочення набули величезної популярності у використанні як італійського, так і українського юридичного дискурсу. Отже, одним із завдань сучасного перекладача є врахування нових тенденцій перекладу аббревіатур для удосконалення адекватності перекладу.

3.4 Поліваріантність правничих термінів

Через таке багатоаспектне явище як полісемія різні словники можуть пропонувати різні трактування слів. Наприклад, слово *delitto* може перекладатися як правопорушення в одних словниках, так і злочин чи проступок в інших

Правильний вибір слова або словосполучення при перекладі в першу чергу залежить від його смислової та стилістичної адекватності оригіналу. Це можна продемонструвати на прикладі еквівалентних відповідників, які є постійними, рівнозначними і, як правило, не залежними від контексту. Наприклад, *vittima* завжди жертва, *schiavitù* завжди рабство, *colpevole* завжди злочинець чи правопорушник, *sede sociale* – місцезнаходження юридичної особи, *perquisizione* завжди обшук; ліцензія завжди дозвіл, недоторканість завжди гарантія від усяких посягань з боку кого-небудь, злочинець завжди особа що вчинила злочин. До цього ж типу відносяться багато інших слів і словосполучень термінологічного характеру з області права: *legge* – закон, *norma giuridica* – норма права, *voluntas ultima* – заповіт, *prigione* – тюрма,

stellionato – заклад чужого майна під виглядом свого, *carcerazione a vita* – пожиттєве ув'язнення, *Corte Suprema* – Верховний суд, *pretore* – світовий суддя.

Незважаючи на те, що основними характеристиками термінів є точність і однозначність, юридичній термінології часто властива багатозначність. Наприклад, *causa legale* може перекладатися як судовий позов і судова справа:

(37)*Allora, Cibrex Plastics sta per essere nominata in una causa legale più grande.*[RC, URL] – Отже, на Сайбрекс Пластикс готується великий колективний позов. [PK, URL]

(39)*Anni fa, s'impantanarono in una brutta causa legale.* [RC, URL] Декілька років тому вони брали участь в неприємному судовому процесі. [PK, URL]

Слово *imputato* може перекладатися як обвинувачуваний і відповідач. При перекладі велику роль відіграє контекст, в якому вжито аналізоване слово, оскільки в першому випадку це «людина, яку звинувачують у злочині», а в другому – «обвинувачуваний, якого вже передали до суду»:

(86)*Non implica che l'imputato non possa avere un giusto processo.* [RC, URL] – Це не означає, що обвинувачуваний не отримає справедливого судового розгляду. [PK, URL]

(90)*Pertanto, la Stato richiede che l'imputato sia rinviato in custodia per tutta la durata del procedimento.* [RC, URL] – Тому, звинувачення подає клопотання щодо перебування відповідача під арештом протягом всього судового процесу. [PK, URL]

Термін *atto* в залежності від контексту може означати процес дії, а не її найменування. Наприклад, *Estratto dell'Atto di Matrimonio* – свідоцтво про укладення шлюбу і *falsità in atti* – підробка документів.

В українській мові прикладами багатозначних термінів можуть стати слова: право, вина, кредит, суд. Наприклад, право може означати (1) законодавство, як, наприклад: «Держава і право. Ці поняття невіддільні

одне від одного» та (2) обумовлену певними обставинами підставу, здатність, можливість робити, чинити що-небудь, користуватися чим-небудь, на приклад: «Законодавці пропонують дозволити слідчим суддям надавати право на проведення податкових перевірок» або ж (3) систему встановлених або санкціонованих державою загальнообов'язкових правил (норм) поведінки, що виражають волю пануючого класу (в експлуататорському суспільстві) або всього народу (в соціалістичному суспільстві): «Соціалізм уперше в історії реально забезпечив основні соціальні права людини: право на працю, право на відпочинок, право на матеріальне забезпечення в старості[77, с. 156].

І вже переклад слова *право* на італійську буде здійснюватися в залежності від його контекстуального значення: *legislazione, potere, diritti*.

Слово *вина* може означати (1) негативний вчинок або злочин: «Його вина має бути доведена, ці докази мають бути отримані законним шляхом, а всі права обвинуваченого як громадянина повинні бути при цьому дотримані» та (2) причину: «Виною цьому антикорупційний фронт, який у нас хоч і відкрили, але вагомих перемог тут, поки не спостерігається» [77, с. 438].

Отже, у процесі перекладу юридичної термінології виокремлюють проблему поліваріантності відтворення термінів, що пов'язана з трактуванням понять. Перекладач має уникнути порушення логічності викладеного, що є критичним для досліджуваної галузі.

При перекладі безеквівалентної одиниці можливе створення оказіональної відповідності. Так, в області перекладу безеквівалентної юридичної лексики при відсутності в українській мові еквівалентного або варіантного відповідника італійського слова, можна вдатися до наступних варіантів перекладу:

1) Відповідності-запозичення, які відтворюють в мові перекладу форму іншомовного слова. Такі відповідності створюються за допомогою перекладацького транскрибування або транслітерації. Такі, наприклад,

відповідники італійським словам: *servitù* – сервитут, *assessor* – асесор, *dogma* – догма, *amnistia* – амністія.

2) Відповідності-кальки, що відтворюють морфемний склад слова або складові частини стійкого словосполучення: *Ispettore Generale* – генеральний інспектор, *Arresti domiciliari* – домашній арешт, *azione penale* – карна справа, *precedenti penali* – кримінальне минуле, *sistema giudiziario* – судова система.

3) У разі неможливості створити відповідність вищевказаними способами для передачі значення безеквівалентної лексики використовується метод опису: *azioni inattive* – акції, які не є об'єктом щоденних угод, *colludere* – домовлятися про щось, що нанесе шкоду третій особі, *consegnare* – передавати в розпорядження влади, *ereditare un fondo* – отримувати в спадок земельну ділянку, *usucapire* – отримувати у власність по праву давності, *incompatibilità* – заборона поєднувати певні види діяльності.

3.5 Професійні помилки у перекладі термінів юридичного спрямування

Перекладач має гарно знати українську мову, щоб уникнути вживання недоцільних слів, кальок і т.п. Часто допускаються помилки в наступних словосполученнях: заключати договір чи угоду – укладати договір чи угоду; учинити злочин - скоїти злочин; юридичне лице – юридична особа, переконливі свідчення – переконливі свідчення; діюче законодавство – чинне законодавство; позитивна відповідь – ствердна відповідь; державна казна – державна скарбниця; становить виключення – становить виняток [45, с.272].

Певні труднощі при перекладі часто викликають так звані хибні друзі перекладача. Наприклад, італійське слово *giurisprudenza* не завжди перекладається на українську як юриспруденція, так як часто його вживають у значенні судова практика. Італійський термін *personalità del diritto* перекладається як суб'єкт права, а український термін юридична особа італійською перекладатиметься *individuo*. Слово *articolo* означає не тільки стаття, а й в якості юридичного терміну – статтю закону, пункт. Слово

strumento перекладається не як інструмент, а документ чи з огляду на контекст цінні папери.

При перекладі з італійської на українську мову необхідно уникати нелогічності викладу і шукати усталені фрази. Наприклад, словосполучення *visti gli atti* має функціональний відповідник розглянувши матеріали справи, але при перекладі допускаються помилки, представляючи переклад такий як розглянуті акти, проглянуті акти. Словосполучення *la persona offesa* має еквівалент потерпілий/ потерпіла/потерпіла особа. Часто при перекладі вказують постраждала особа.

Проблема вибору адекватного відповідника наслідком при перекладі юридичних термінів з однієї мови на іншу, зокрема, з італійської мови на українську і з української мови на італійську, залишається однією з проблем теорії перекладу, що вимагають детального вивчення. Наведені приклади демонструють складність проблеми, що вимагає, крім знання двох мов і знайомства з юридичною системою (правничої компетентності), підготовленості в області теорії перекладу і володіння практичними перекладацькими навичками. Розглянуті приклади дозволяють зробити висновок про те, що вибір прийняттого варіанту перекладу визначається наявністю або відсутністю еквівалента в мові перекладу. При його наявності процедура зводиться до простої підстановки обраного варіанту (з урахуванням лексичної і граматичної побудови речення), а за відсутності такого - до ретельного підбору одного з варіантних відповідників з урахуванням лінгвістичного контексту.

3.6 Перекладацький аналіз відтворення італійських правничих термінів, словосполучень, кліше тощо українською мовою на прикладі довіреностей

Мовними особливостями довіреностей є наявність термінів юриспруденції, мовних штампів та канцелярських кліше, відсутність розмовної та емоційно-забарвленої лексики, перифрази – словосполучення,

що складаються з дієслова та іменника, що містять нейтральні однослівні синоніми: надаю право – дозволяю, бути законним представником – представляти.

Проаналізувавши низку текстів довіреностей, було виокремлено низку труднощів. Загальна проблема – це адекватна передача смислової навантаженості тексту за допомогою влучного використання конструкцій та кліше. Складовими цих виразів можуть бути як терміни, так і загальноновживані слова, які набувають статусу терміна в межах юридичного дискурсу.

В довіреностях, як і інших видах текстів юридичного спрямування функціонують різні мовні кліше, конструкції та сталі вирази які потребують віднайдення усталеного варіанту у мові перекладу.

Наприклад, в текстах довіреностей можна зустріти наступні:

- (16)[...]è comparso il signor[...][ОПДИР, URL]

Переклад українською: [...]постав пан [...] [ОПДИР, URL] У даному випадку доцільніше вживати переклад «[...]звернувся пан[...]», адже це одразу окреслить намір особи, яка казується у документі. Варто зазначити, що переклад форм звернення це питання доволі дискусійне у колі сучасних перекладачів. Деякі вважають, що в офіційних документах варто вживати лише звернення пан чи пані, а ось в публіцистиці чи усному спілкування дозволене збереження форми звернення оригіналу; в данному випадку, сеньйор чи сеньйора. Натомість, деякі вважають, якщо в оригіналі було використано сеньйор, то і в перекладі це має зберегтися, незалежно від контексту вживання.

- (21) [...]mi richiede di ricevere il presente atto[...][PGC]

Переклад українською: [...] з проханням прийняти подану довіреність [...]

- (14) [...]CONFERISCE[...][PGC]

Переклад українською: [...]НАДАЄ [...]

- (44)Con il presente atto[...][PGC]

Переклад українською: цією довіреністю [...]. Крім того, варто наголосити, що при перекладі використано прийом конкретизації, адже слово *atto* може означати будь-який правочинний документ.

- (75) *La presente procura è rilasciata [...]* [ОПДИР, URL] Переклад українською: Ця довіреність видана... [ОПДИР, URL]

- (85) *Nomina[...]*[ОПДИР, URL]

Переклад українською: Існує два варіанти перекладу – Призначає та Уповноважує [ОПДИР, URL]. Вибір того чи іншого перекладу залежить виключно від перекладача. При використанні слова *Призначає* перекладач залишить структуру викладу характеру для італійської документації; а при використанні слова *Уповноважує* наблизить документ до українського характерного.

(84) *NOMINA quale procuratore speciale il signor[...]*[ОПДИР, URL] – ПРИЗНАЧАЄ довіреною особою громадянина[...] /УПОВНОВАЖУЄ Громадянина[...][ОПДИР, URL]

Можна помітити, що жоден з перекладів не порушує логіки та адекватності викладеного. Але все ж доцільний саме другий варіант, адже він демонструє обізнаність перекладача у структурі та кліше написання довіреностей згідно законодавства України і не є дослівним перекладом тексту оригіналу.

- (56) *Fin da ora ratifica e conferma l'operato di esso procuratore speciale sotto l'osservanza delle disposizioni di legge.* [OAR]

Переклад українською: З даного моменту довіреність вступає в силу та підтверджує права власника спеціального довіреності відповідно до положень закону.

- (83) *Letto, approvato e sottoscritto.* [PgpVO]

Переклад українською: Прочитано, затверджено та підписано.

- (30) *[...]sempre presenti ed udenti i testi da me letto alla comparente ed all'interprete quanto all'originale in lingua italiana mentre le relativa traduzione in lingua russa è stata effettuata dall'interprete che ne dà lettura.* [ОПДИР, URL]

Переклад українською: [...] мною зачитаний вголос на мові оригіналу - італійською мовою - при свідках і в присутності особи, що постала переді мною та його перекладача. Відповідний переклад на російську мову був виконаний і зачитаний вищезгаданим перекладачем. [ОПДИР, URL]

- (87)Per assolvere alle funzioni di rappresentanza al sig. XXX vengono conferiti i seguenti poteri[...] [ОПДИР, URL]

Переклад українською: Для виконання представницьких функцій XXX надаються такі права [...] [ОПДИР, URL]

- (24) [...]persone tutte delle cui identità personali sono io Notaio certo. [ОПДИР, URL]

Переклад українською: Особи всіх присутніх осіб мною, Нотаріусом, засвідчені. [ОПДИР, URL]

- (19)[...]la cui identità è stata da me controllata a fronte del documento di identità presentato[...] [ОПДИР, URL]

Переклад українською: [...]в особистості якого я переконалася при пред'явленні ним посвідчення особи [...] [ОПДИР, URL]

- (15) [...]della cui identità, carica e poteri io, notaio, non ho dubbi[...] [ОПДИР, URL]

Переклад українською: [...] в особистості, посади і повноваження якого я, нотаріус, не сумніваюся [...] [ОПДИР, URL]

- (5) [...] detto comparante, della cui identità personale, qualifica e poteri io Notaio sono certo[...] [PGC]

Переклад українською: [...] я, Нотаріус, засвідчую особистість вищезгаданої особи, що звернулася до мене [...]

- (50)Documento valido solo per uso amministrativo. [ОПДИР, URL]
Переклад українською: Документ може бути представлений тільки в органи державної адміністрації. [ОПДИР, URL]

- (36)All'uopo [...] [PgpVO]

Переклад українською: З цією метою [...] Завершальна частина довіреностей може мати декілька варіантів в тексті оригіналу. В текстах

довіреностей України таких формулювань знайдено не було, тому переклад виконується з огляду на логічність викладеного.

- (33) A tal fine conferisce alla nominata procuratrice ogni e più ampia facoltà, onde non si possa mai opporre alla medesima mancanza o imprecisione di poteri. [ОПДИР, URL]

Переклад українською: І з цією метою наділяє призначену довірену особу усіма найширшими повноваженнями з тим, щоб уникнути заперечень з приводу відсутності або невідповідності його повноважень. [ОПДИР, URL]

- (67) Il tutto con premessa di rato e valido e a titolo gratuito. [OAR]

Переклад українською: Всі дії довіреної особи мають силу, є дійсними і здійснюються безкоштовно.

- (68) Il tutto con promessa di rato e valido e fin d'ora ratificato e da esaurirsi in un unico contesto. [OAR]

Переклад українською: Довіритель з цього моменту обіцяє визнати всі дії довіреної особи такими, що мають силу і ратифікує їх; довіреність видається на вчинення лише однієї вищевказаної дії.

- (4) [...] a dinanzi a me[...]. [CPGSRL]

Переклад українською: [...] в моїй присутності [...]

- (7) [...] a titolo indicativo e non limitativo [...]. [OAR]

Переклад українською: [...] що включаються, але не обмежуються [...]

- (70) [...] con facoltà per esso procuratore di sostituire a sé altri procuratori. [PRTM]

Переклад українською: ... з правом передоручення

- (13) [...] compresa quella di sostituire a sé altro procuratore con simili o più limitati poteri[...]. [CPGSRL]

Переклад українською: ... включаючи можливість передоручення всіх або окремих повноважень [...]

- (17) [...] I poteri conferiti dalla presente procura non possono essere trasmessi a terzi[...]. [ОПДИР, URL]

Переклад українською: Повноваження за цією довіреністю не можуть бути передані іншим особам [...] [ОПДИР, URL] Ми вважаємо за доцільне надати свій варіан перекладу, який здається нам стилістично влучнішим для цієї сфери: Повноваження надаються без права передоручення третім особам[...]

- (80)La procura è rilasciata per un periodo di...[...] [ОПДИР, URL]

Переклад українською: Довіреність видана строком на... [ОПДИР, URL]

- (32) [...]testimoni richiesti a me noti ai sensi di legge[...] [ОПДИР, URL] Переклад українською: [...]запрошених мною відповідно до закону і знайомих мені особисто свідків[...] [ОПДИР, URL]

- (20) [...]libro vidimato a norma di legge[...] [OAR]

Переклад українською: [...]книга оформлена відповідно до закону [...]

- (23) [...]Per assolvere alle funzioni di rappresentanza [...] [OAR]

Переклад українською: [...] Для виконання представницьких функцій [...]

- (82) L'Atto si compone di un foglio dattiloscritto di due pagine a norma di legge redatto da persona autorizzata sotto la mia direzione. [ОПДИР, URL] Переклад українською: Складається з одного машинописного аркуша, надрукованого у відповідності з законом довіреною особою під моїм керівництвом на двох сторінках. [ОПДИР, URL]

- (69)Il tutto con promessa di rato e valido sotto gli obblighi di Legge[...] Переклад українською: Все викладене вище підтверджується і є дійсним на основі зобов'язань у відповідності до Закону [...] (ОПДИР, URL). В межах юридичного дискурсу нами було сформовано оптимально правильний та доцільний переклад цієї частини довіреності, які на наш погляд теж має право на використання при перекладах: Надані повноваження вичерпно визначаються загальним контекстом даного документа і затверджуються відповідно до Закону...

Опрацьовуючи текст довіреності було віднайдено слова неоднозначного трактування. Тому слід правильно розтлумачити їх значення. Наприклад, розглянемо слово *attrice*. У попередніх пунктах цього розділу вже розглянуто явище полісемії юридичних термінів в межах правового дискурсу. Варто розглянути також міжгалузеву синонімію. Так, при перекладі подане слово буде перекладатися не акторка, а позивач.

- (27)Rappresentare la parte costituente in sede giudiziale, tanto quale attrice che quale convenuta[...][OAR]

Переклад українською: Представляти установчу сторону в суді як в якості позивача, так і в якості відповідача...

Слово *repertorio* також функціонує і в інших галузях. Тут при перекладі важливо визначити, що це саме реєстр, а не репертуар або опис. Таких документів не існує в межах юридичної системи двох досліджуваних країн.

Теж саме стосується слова *raccolta*. В інших галузях воно має найрізноманітніші трактування: збірник, колекція, збір урожаю, том. Зрозуміло, що використовувати необхідно переклад для юридичного дискурсу. Але й тут це слово має кілька варіантів перекладу: збір, справа, прийом, матеріали. З огляду на вид документу, можна вибрати найбільш влучний переклад. Це Справа, що позначало б зібрані в одну теку документи для набуття правочинності довіреності; або Матеріали, що позначало б наявність переліку певних документів, які зібрані в одному місці для створення і правового функціонування довіреності, як юридично чинного документу.

Також часто зустрічаються синоніми використані поруч у тексті довіреностей. Але повними синонімами вони є лише на перший погляд. Нерідко переклад таких слів потребує від перекладача дослідження правової системи.

Наприклад, слова *eredità* та *legati* на перший погляд здаються синонімами та позначають спадок. Але при розгляді видів спадку

визначаємо, що *eredità* означає спадок за законом, а *legati* – спадок за заповітом.

Їх контекстуальними синонімами є словосполучення *eredità testamentarie ed eredità legitime* – спадщина заповідальна або законна відповідно.

В залежності від характеру довіреності, вона може містити лексичні одиниці різних галузей. Наприклад, часто використовується лексика фінансової та економічної галузі. Тому при перекладі може виникнути необхідність у з'ясуванні певних термінів.

Наприклад, слова *budget* та *bilancio* вважаються синонімами. Але, вивчивши значення співставивши їх наповненість стає зрозуміло, що *budget* є попереднім вирахуванням, тобто зазначенням цільових показників і перекладається українською мовою як попередній кошторис; *bilancio*, в свою чергу, є остаточними показниками, результатами після проведеної роботи і перекладається українською як бюджет чи баланс.

У тексті довіреностей звертаємо увагу на скорочення n. Подане скорочення використовується на позначення справи, реєстру чи адреси проживання та означає слово номер – numero(n.). У перекладі українською мовою це скорочення виражатиметься за допомогою позначки №.

(43)codice fiscale: n. _____...[ОПДИР, URL]

Переклад українською: ідентифікаційний номер № _____...
[ОПДИР, URL]

Але відтворення позначки № у поданому вище прикладі не є обов'язковим. Дуже часто ця позначка опускається, адже в оригіналі українського ідентифікаційного номера ця позначка відсутня.

Варто звернути увагу на переклад власних назв, особливо невласливих мові перекладу.

У тексті довіреності зустрілася назва *Istituto di Credito*. Перекласти даний вираз можна двома способами: Кредитна організація та Банк. Кредитна організація є дослівним перекладом, що власне не викликає

проблем. Але якщо перекладач хоче використати метод конкретизації, а саме конкретизувати, що кредитною установою є банк, він має бути впевнений в цьому на сто відсотків. Можливо, для когось різниці суттєвої немає, але фахівці знають, що існують банківські та небанківські кредитні установи. А недостовірний переклад установи спричинить неадекватність перекладу.

Також, у всіх довіреностях зустрічаємо словосполучення *Ruolo del Distratto Notarile*. Українською мовою перекладається як Реєстр Нотаріусів Нотаріального Округу.

Ще однією власною назвою є *Libro Verbali*. Реєстр протоколів засідань - це книга, в якій повідомляються всі звичайні та позачергові збори, які було проведено асоціацією. Згідно визначення цей вираз перекладається як Реєстр протоколів засідань. При повторному використанні в тексті оригіналу, зазвичай, слово *Verbali* опускається.

Нерідко у довіреностях використовують і юридичні особи, використовуючи скорочення на позначення організаційно-правової форми. Наприклад, назва *Trasporti integrati e logistica s.r.l.*

Переклад власних назв питання досить дискусійне. Вже було зазначено, що переклад організаційно-правової форми може спотворити закладену інформацію в оригінальному тексті, адже форма організації діяльності несе імпліцитну інформацію про законодавство країни.

Організаційно-правовій формі *s.r.l.* в Італії відповідає Товариство з обмеженою відповідальністю в Україні. Але робити переклад було б не доцільно, принаймні без зазначення оригінальної назви форми організації роботи. Так, можна б було перекласти наступним чином: Траспорті інтеграті е логістика с.р.л (організаційно-правова форма в Україні – ТОВ) або Траспорті інтеграті е логістика с.р.л (*Trasporti integrati e logistica s.r.l.*).

Вважається за доцільне у будь-якому випадку додати пояснення чи розшифровку організаційно-правової форми задля кращого розуміння читачем змісту, що характеризуватиметься з точки зору перекладознавства такою перекладацькою трансформацією як додавання.

3.7 Аплікація перекладацьких трансформацій у довіреностях

У попередніх підрозділах було розглянуто перекладацькі трансформації. Здебільшого було розглянуто дане явище з точки зору терміну. У поданому розділі буде охарактеризовано з точки зору завершеного тексту юридичного спрямування, включаючи всі особливості дискурсу.

Часто у процесі перекладу доводиться користуватися перестановкою. Трансформація порядку слів, тобто зміна розташування елементів тексту можлива при перекладі на українську мову.

Наприклад:

(9)[...]affinchè per conto, nome ed interesse di esso mandante abbia a procedere alla vendita a chi vorrà, per il prezzo, patti e condizioni più vantaggiosi l'autoveicolo usato contraddistinto dai seguenti dati[...][OAR]

[...]за дорученням, від імені, та інтересів довірителя здійснити продаж транспортного засобу за більш вигідною ціною та умовами, що експлуатувався з такими даними[...]

(27) [...]rappresentare la parte costituente in sede giudiziale, tanto quale attrice che quale convenuta; nominare avvocati e ausiliari, effettuare o chiedere atti di procedura o provvedimenti conservativi ed esecutivi[...][OAR]

[...]представляти установчу сторону в суді як в якості позивача, так і як відповідача; призначати адвокатів та асистентів, виконувати або вимагати процедурні документи або консервативні та виконавчі заходи[...]

Використання трансформації порядку слів було зумовлено системою української мови. Прикметники в італійській мові зазвичай розташовані в постпозиції відповідно до іменника. В українській мові зазвичай вони розташовані в препозиції.

Іноді українська мова допускає зворотній порядок слів. В італійській мові явище інверсії не таке поширене.

Наступна трансформація була зумовлена граматичним складом робочих мов. І в італійській, і в українській мовах існують підрядні та сурядні речення. Але в італійській мові існують імпліцитні форми дієслова: Gerundio, Particípio, Infinito, які при перекладі на українську мову передаються експліцитними формами дієслова.

В українській мові можна скористатися у перекладі дієприслівниками недоконаного виду (відповідають на питання що роблячи?), але надмірне вживання такої конструкції збіднює мову. В той час як в італійській мові імпліцитні форми дієслова допомагають створити коротке та чітко сформульоване речення.

Наприклад:

(22) [...]pagare o ricevere conguagli, procedere all'estrazione a sorte, stare nel giudizio divisionale nominando avvocati e procuratori alle liti, fare e sottoscrivere denuncie fiscali[...] [OAR]

[...] виплачувати або отримувати перерахунок, здійснювати погашення за жеребом з виплатою відсотка, перебувати в суді, призначати(призначаючи) адвокатів і представників для судових справ, приймати і підписувати податкові скарги [...]

(10) [...]aprire cassette di sicurezza inventariandone ed asportandone il contenuto[...] [OAR]

[...]здійснювати відкриття сейфів, переглядати та вилучати їх вміст[...]

(70) Il tutto senza che possa essere opposto difetto o imprecisione di poteri essendo l'enumerazione che precede a titolo indicativo e non limitativo e con facoltà per esso procuratore di sostituire a sé altri procuratori. [PRTM]

Все це не може бути заборонено через недоліки або неточності повноважень, що представлені переліком, які включаються, але не обмежуються, і з правом передоручення.

Також, при перекладі можна вдаватися до такої перекладацької трансформації як додавання. Варто наголосити на тому, що при використанні цієї трансформації додається не зміст висловлюваного, а кількість лексичних

одиниць для збереження сенсу. Варто розмежовувати ці додавання. Перекладач не має права додавати до змісту щось від себе. Якщо на його думку існує така необхідність, додавання здійснюється за допомогою зносок, посилань, коментарів, які знаходяться поза межами основного тексту.

У деяких випадках додавання використовується через неможливість виразити інформацію за допомогою тієї ж кількості слів як у тексті оригіналу.

(89) Pertanto al nominato procuratore speciale vengono conferiti tutti i più ampi poteri per l' esecuzione del presente mandato e così potrà: concordare, riscuotere e quietanzare il prezzo o dichiararlo già riscosso, prestare le garanzie, consegnare l'autoveicolo, pattuire circa l'assicurazione[...][CG]

Тому власнику спеціального доручення надаються всі найширші повноваження для виконання цього доручення і він може: домовлятися про ціну, отримувати гроші та підтверджувати факт оплати, або оголосити постфактум про отримання грошей, надавати гарантії, передавати транспортний засіб, обговорювати умови страхування[...]

(29) [...] riscuotere libretti di risparmio e conti correnti, chiedere la intestazione agli eredi o ad uno degli eredi delle azioni e dei titoli nominativi dell'eredità, aprire cassette di sicurezza inventariandone ed asportandone il contenuto[...][PRTM]

[...] отримувати доступ до ощадних книжок та поточних рахунків, подавати запит про права власності від спадкоємців або одного з спадкоємців акцій, а також зареєстровані іменні цінні папери, здійснювати відкриття сейфів, переглядати та вилучати їх вміст[...]

Висновки до Розділу 3

Переклад термінів передбачає пошук відповідників у мові перекладу. Але не завжди виходить знайти необхідний еквівалент. Важливу роль у перекладі грає контекст, адже саме він надає лексемі певного забарвлення та обмежує поняття, що міститься в ній. Саме поняття перекладач має брати

за основу при перекладі, а не лексему. Таке трактування допоможе уникнути спотворенню сенсу.

Під час перекладу часто вдаються до виконання перекладацьких стратегій та трансформацій. Було окреслено основні способи, а також проілюстровано їх на прикладах.

У правових текстах зустрічаються скорочення різних типів, які іноді характеризуються поліваріантністю розшифровки та помилковістю їх розпізнавання. Тому я наголошую на необхідності врахування сучасних тенденцій перекладу абревіатур.

Словники можуть подавати різноманітні переклади слів, які можуть не збігатися. В такому випадку перекладач має спиратися на контекст. Проблема поліваріантності також напряду пов'язана з трактуванням понять. Переклад безеквівалентної лексики здійснюється за допомогою створення оказіональної відповідності.

При перекладі довіреностей було проведено аналіз їх лексичної та граматичної системи. Проаналізовано велику кількість термінів, лексичних структур, мовних кліше, назв установ та юридичних процесів. Було наведено приклади сталих виразів та їх переклад. За необхідності був представлений коментар для обґрунтування доцільності використання того чи іншого варіанту перекладу. Також було продемонстровано переклад слів неоднозначного трактування. Крім того, було проаналізовано використання перекладацьких трансформацій у процесі перекладу довіреностей. Було виділено наступні: перестановка, додавання, описовий переклад, вилучення, граматичні трансформації. На основі проаналізованих текстів довіреностей, було встановлено, що дослівний переклад таких документів призведе до втрати їх смислового наповнення.

ВИСНОВКИ

Правничі терміни характеризуються певною кількістю особливостей, що є важливими задля здійснення міжкультурної комунікації. В теоретичній частині роботи було проаналізовано праці науковців, що досліджували проблему галузевого, зокрема юридичного перекладу. Спираючись на матеріали, було описано поняття фахової мови та фахового тексту. На підґрунті наукових праць було охарактеризовано поняття терміну та відмічено їх класифікації, з огляду на різні критерії.

В аналітичній частині було представлено способи творення термінів, зокрема у межах юридичного дискурсу. Під час дослідженні обраної теми, було визначено, що мова установчих документів на лексичному рівні представлена як загальнонавживаною лексикою, так і термінологічною, співвідношення яких залежить від тематики документу. Було розглянуто поняття правничої лексики та її функціонування в італійській та українській мовах.

У практичній частині роботи я визначила, що у текстах правничого напрямку вживаються мовні кліше, сталі вирази та власне юридичні терміни, як моно-, так і полісемічні. Було досліджено, що, як правило, всі сталі вирази, що використовуються мають усталені варіанти перекладу (*Nomina – Призначає/Уповноважує, I poteri conferiti dalla presente procura non possono essere trasmessi a terzi* - Права надаються без права передоручення третім особам). Окрім юридичних термінів у текстах документів зустрічаються терміни інших напрямів діяльності (частіше за все економіки, техніки, банківської справи).

Після дослідження на обрану тему, було сформульовано головну мету перекладу правничих термінів в текстах юридичного спрямування – досягнення адекватності, тобто, повноцінної передачі не тільки змісту оригіналу, але й повної функціонально-стилістичної відповідності. Було з'ясовано, що загалом юридичні терміни мають такі самі шляхи передачі

з італійської мови українською і навпаки, як і всі інші терміни за допомогою традиційних перекладацьких способів, але як і інші галузі мають свої особливості. Так, найефективнішим способом перекладу терміна є віднайдення його повного еквівалента у мові перекладу (*procura* – довіренність). Крім того, використовуються калькування (*il bene inalienabile* – невідчужуване майно); описовий переклад (*contratti attivi e passivi* - договори, що призводять до виникнення фінансових активів і фінансових зобов'язань).

Досліджено також та перераховано певні труднощі, що можуть виникнути на шляху перекладача при досягненні ним максимальної адекватності перекладу. Було встановлено, що головною проблемою перекладу юридичних термінів та термінів-словосполучень є їхня багатозначність не тільки серед різних галузей науки, але й всередині самої юридичної галузі (*imputato* – обвинувачуваний, відповідач).

В процесі дослідження було розкрито специфічність перекладу скорочень та аббревіатур юридичного спрямування.. Так як ми живемо в ХХІ столітті, де всі прагнуть зберегти свій час, тож не дивно, що у праничій галузі виникли скорочення. Було розглянуто труднощі та шляхи перекладу деяких складових юридичного стилю, наприклад, таких як скорочень слів чи словосполучень в загальному юридичному вжитку, скорочень міжнародних організацій, скорочень організаційно – правових форм компаній. У сучасному перекладацькому осередку існує декілька точок зору. Деякі підтримують націоналізацію організаційно-правової форми при перекладі (*Srl* як *TOB*), деякі ж підкреслюють необхідність незмінного перекладу (*Avitalia srl*). В свою чергу пропонується транслітерувати частину, що позначає організаційно-правову форму, а також додавати у дужках аббревіатуру форми, що є відповідником у мові перекладу (*TOB “Mega” – TOV “Mega”(S.r.l. in Italia)*). Крім того у текстах довіреностей зустрічаються скорочення та слова латинського походження. Їх кількість незначна у документах даного виду, але все ж необхідно звернути увагу на широковживані приклади (*L. s. — locus sigilli — місце печатки*).

Було досліджено, що при перекладі не уникнути і використання перекладацьких трансформацій, що необхідні для адекватної передачі тексту на всіх рівнях з урахуванням норм мови перекладу. Найбільш вживаними є такі трансформації: трансформація порядку слів, при використанні якої зміст залишається незмінним, імпліцитно-експліцитні зміни, які зумовлені різницею граматичних структур пари мов перекладу, додавання, вилучення та граматичні трансформації.

Було визначено, що при перекладі юридичної лексики у межах тексту, дискурсу важливе значення має взаємодія терміна з контекстом, завдяки чому виявляється значення слова. Запорукою правильного перекладу є також наявність фонових знань у перекладача про країни з мовами яких робиться переклад.

Таким чином основні фактори, що викликають труднощі при перекладі юридичних документів, використавши тексти довіреностей та окреслили способи вирішення цих труднощів, спираючись на власні переклади текстів довіреностей.

З огляду на розвиток міжнародної співпраці та необхідність здійснення перекладів, дослідження проблематики перекладу правничої лексики в контексті юридичного дискурсу є важливим для подальшого успішного здійснення перекладів у цій сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алимов В.В. Юридический перевод: практический курс. Английский язык. Учебное пособие. – Москва: Комкнига, 2005. – 160 с.
2. Артикуца Н. В. Основи вчення про юридичні термін і юридичну термінологію // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. праць. – Київ: КНЕУ. – 2005. – С. 84-89.
3. Арцишевська А. Л. Фахова юридична мова: сучасні тенденції та особливості перекладу // Наукові записки [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]. – Серія: Філологія (мовознавство). – 2013. – № 17. – С. 248-252. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_filol_2013_17_54
4. Ахманова О.С. Очерки по общей и русской лексикологии. – Москва: Учпедгиз, 2009. – 296 с.
5. Балтаджи П. Сучасний вимір держави та права: зб. наук. праць; за ред. В. І. Терентьєва, О. В. Козаченка. – Миколаїв: Вид-во «Іліон», 2008. – С. 33-35.
6. Білозерська Л.П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад: навч. посіб. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 232 с.
7. Бірюков І.А., Заїка Ю.О. Цивільне право України. – Київ: КНТ, 2006. – 480 с.
8. Боднар О.М. О понятии «профессиональный язык» в современной лингвистике // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов: Грамота, 2014. – №2. – С. 33-36.
9. Виноградов В. С. Введение в переводоведение. – Москва: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.
10. Власенко С.В. Договорное право: практика профессионального перевода в языковой паре английский-русский Учеб. для юрид. и лингвист. вузов по специальностям «Переводчик в сфере проф. Коммуникации» и «Юристпереводчик». – Москва: Волтерс Клувер, 2006. – 320 с.

11. Воронова М. Варіанти фразеологізмів у журналістському творі. – Київ: Інститут журналістики, 2004. – Вип. 2. – С. 97-103. Режим доступу: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=305>
12. Галій М. С. Становлення та розвиток мови права в сучасній українській літературній мові // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. – 2017. – №1. – С. 194-204
13. Гамзатов М.Г. Техника и специфика юридического перевода: сб. ст. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2004. – 184 с.
14. Гетьман З.О. Типологія текстів у зарубіжному перекладознавстві // Проблеми семантики слова, речення та тексту. – 2009. – № 23. – С. 27-33.
15. Гимер Н.О. Терміни як основа фахової мови // Вісник Дніпропетровського університету. – Серія : Мовознавство. – 2013. – № 19(1). – С. 89-93
16. Голетиани Л. О развитии юридической лингвистики в России и Украине // *Studi Slavistici*. – 2011. №8. – С. 241-262.
17. Головач Т.М. Диференціація гетерогенної лексики сучасної англійської мови. – *Studia Germanica et Romanica: Іноземні мови. Зарубіжна література. Методика викладання*. – Донецьк: ДонНУ, 2011. – № 2. – С. 15-23
18. Головін В. М. Переклад економічної термінології. – Київ: Наука, 2005. – 187 с.
19. Гришина О. А. Аналіз фахових наукових текстів для читання англійською мовою майбутнім інженерам// Педагогічні науки. – 2015. – № 126. – С. 46-52
20. Д'яков А.С. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. – Київ: Вид. дім «KM Academia», 2000. – 218 с.
21. Дерябіна А.А. Мова права як фахова мова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Сер.: Філологія. – 2014. – №8. – С.81-84
22. Дулепа І.Б. Особливості фахових мов у структурі загальнонаціональної мови // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Сер.: Філологія. – 2014. – №8. – С. 89-91.

23. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова. 5-те вид. випр. – Харків: Торсінг, 2004. – 448 с.
24. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576 с.
25. Кияк Т. Р. Фахові мови та проблеми термінознавства // Нова філологія. Збірник наукових праць. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – № 27. – С. 203-208.
26. Кияк Т. Р. Функції та переклад термінів у фахових текстах // Вісник Житомирського державного ун-ту імені Івана Франка. – 2007. – № 32. – С. 104-108.
27. Ключко М.І. Види юридичних термінів // Університетські наукові записки. – 2010. – №2. – С. 18-22.
28. Ключко М.І. Джерела походження та способи творення юридичних термінів в Україні // Вісник. – 2009. – №4. – С. 223-231.
29. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад. – Тернопіль: Вид-во Карп'юка, 2004. – 284 с.
30. Коваленко А.Я. Общий курс научно-технического перевода: Пособие по переводу с англ.языка на рус. – Киев: ИНКОС, 2003. – 320 с.
31. Колесник А.О., Белікова О.Ф. Перекладацькі прийоми під час перекладу термінології наукових текстів // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2010. – № 1. – С. 719-727.
32. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода. – Москва: Международные отношения. 1980. – 278 с.
33. Кочан І.М. Юридична термінологія крізь призму лінгвістики // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Сер.: Філологія. 2018. – №32. – С. 57-61.
34. Курах Н.П. Німецька та українська фахові мови юриспруденції у зіставленні (на матеріалі сучасних текстів кримінального та сімейного права): автореф. дис.; канд. філол. наук : 10.02.17 / Курах Наталія Павлівна. – Львів: нац. ун-т ім. Івана Франка, 2016. –19 с.

35. Латышев Л.К. Курс перевода: эквивалентность перевода и способы ее достижения. – М.: Международные отношения, 1981. – 248 с
36. Лейчик В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура. Изд. 2-е, испр. и доп. – Москва: КомКнига, 2006. – 256 с.
37. Лисенко О. А. Джерела та способи творення української юридичної термінології // Наукові записки. – Серія “Філологічна”. – 2013. – №40. – С. 60- 63.
38. Лотте Д. С. Основы построения научно-технической терминологии: Вопросы теории и методики. – Москва: Изд. АН СССР, 1961. – 157 с.
39. Марахова А. Ф. Офіційно-діловий стиль // Стиль і час: (Хрестоматія). – 1983. – С. 182-189.
40. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови. – Київ: Академія, 2007. – 361с.
41. Міщенко А.Л. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу: монографія. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 448с.
42. Наконечна Г. Українська науково-технічна термінологія. Історія і сьогодення. – Львів: „Кальварія”, 1999. – 105с.
43. Нікітіна Ф.О. Засоби структуризації інтернаціональних терміноелементів в українській науковій термінології // Мовознавство. – 1996. – № 4-5. – С. 47-49.
44. Ногаева В.У. К вопросу о трудностях передачи значения юридической терминологии при переводе с французского языка на русский и с русского языка на французский // Вестник МГОУ. – Серия «Лингвистика». – 2014. – № 4. – С. 121-126.
45. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української літературної мови. – Тернопіль: Навчальна книга, 2000. – 276 с.
46. Пономарів О. Культура слова: Мовностилїстичні поради. 4-те вид., доповн. – Київ: Либідь, 2011. – 272 с.

47. Просяна А.В. Терміносистема юриспруденції як об'єкт дослідження юридичної лінгвістики (на матеріалі термінів, утворених суфіксальним способом) // Записки з українського мовознавства. – 2016. – № 23. – С. 60-67.
48. Рабінович П.М., Дудаш Т.І. Правнича мова: основні складники // Вісник Національної академії правових наук України. – 2017. – № 1. – С. 17-29
49. Райс К. Классификация текстов и методы перевода // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. – М. – 1973. – С. 202-228 Режим доступа: <https://www.twirpx.com/file/505050/>
50. Реформатский А. А. Мысли о терминологии // Современные проблемы русской терминологии: сб. науч. ст. – Москва : Наука, 1986. – 197с.
51. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. – Москва: Международные отношения, 1974. – 216 с.
52. Семенкина И.А., Ходаковская О.А. What does the future hold for legalese // Лінгвістичне забезпечення освітянської діяльності. – 2015. – С. 176-183. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/what-does-the-future-hold-for-legalese>
53. Скакун О.Ф. Теорія права і держави: Підручник. 2-ге видання. – Київ: Алерта, 2011. – 520 с.
54. Скороходько Є. Ф. Термін у науковому тексті. – Київ: Логос, 2006. – 99с.
55. Суперанская А.В. Общая терминология: Вопросы теории. – Москва: ЛИБРОКОМ, 2012. – 248 с.
56. Тур О. Потенціал суфіксального способу творення термінів землеустрою та кадастру // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – Серія «Проблеми української термінології». – 2010. – № 675. – С. 45-49.
57. Тур О.М. Суфіксальний спосіб творення термінів документознавства. /О. М. Тур // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 2.–С.60-65.
58. Чулінда Л. І. Українська правнича термінологія: Навч. посібник для вузів. – Київ: Магістр ХХІ сторіччя, 2005. – 112 с.

59. Шлепнев, Д.Н. О дидактике юридического перевода: общий очерк // Перспективы науки и образования. Сетевой научно-практический журнал, 2013. – №5. Режим доступа: http://pnojurnal.files.wordpress.com/2013/10/pdf_130524.Pdf
60. Шургина Е.С. Техника юридического письма. – Москва : Дело, 2001. – 321 с.
61. Beniamen E. R. Il linguaggio giuridico. – Roma: UniversItalia, 2015. – 447p. Режим доступа: [//www.academia.edu/36952135/Emad_Rashed_Beniamen_IL_LINGUAGGIO_GIURIDICO](http://www.academia.edu/36952135/Emad_Rashed_Beniamen_IL_LINGUAGGIO_GIURIDICO)
62. Bonomi I., Masina A., Morgana S., Piotti M. Elementi di linguistica italiana. – Roma: Carocci, 2010. – 342 p.
63. Fioravanti A. Traduzione giuridica: difficoltà nascenti dalla lingua e difficoltà nascenti dal diritto. – 1998. Режим доступа: <http://www.tradulex.com/articles/Fioravanti.pdf>
64. Fiorelli P. Intorno alle parole del diritto. – Milano: Giuffrè Editore, 2008. – 578p.
65. Hafer D. B., Scholl G. D. Introduzione all'italiano giuridico. – Munchen. – 1997. – 295p.
66. Martignon M. Il codice linguistico. Riflessioni sulla lingua. – 2004. – 14p. Режим доступа: http://www.insegnareitaliano.it/documenti/Laboratorio%20docenti/italiano/Martignon/riflessione_sulla_lingua/Il%20codice%20linguistico_2004.PDF
67. Megale F. Teoria della traduzione giuridica. Fra diritto comparato e translation studies. – Napoli: Editoriale, 2008. – 168 p. Режим доступа: https://www.academia.edu/12560109/Capitolo_1_Diritto_comparato_e_traduzione_giuridica
68. Pearson J. Terms in Context. Studies in Corpus Linguistics. – Philadelphia: John Benjamins Publishing Co., 1998. – P. 9-40.
69. Sagri M, Tiscornia D. Le peculiarità del linguaggio giuridico. Problemi e prospettive nel contesto multilingue europeo. – MediAzioni. – № 7. – 2009. –

- 28p. Режим доступу: <http://www.mediazioni.sitlec.unibo.it/index.php/no7-anno2009/61-articoli-no-7-2009/34-le-peculiarita-del-linguaggio-giuridico-problemi-eprospective-nel-contesto-multilingue-europeo.html>
70. Sandrini P. LSP Translation and Globalization. Insights into Specialized Translation. – Germany: Peter Lang. – 2006. – P. 107-120. Режим доступу: https://www.academia.edu/3763566/LSP_Translation_and_Globalization
71. Verwey A. Problemi nella traduzione di una terminologia giuridica. – Universiteit van Utrecht, 2007. – 112 p.
72. Visconti J. Lingua e Diritto Livelli di Analisi. – Milano: LED, 2010. – 377p. Режим доступу: <https://www.lededizioni.com/lededizionallegati/442-9-Visconti-Linguadiritto.pdf>
73. Vucetic Z. Il linguaggio della giurisprudenza dal punto di vista della formazione delle parole: orientamenti e problemi lessicologici. – *Linguistica*. – № 42(1). – P. 65-80. Режим доступу: <https://revije.ff.unilj.si/linguistica/article/view/3955>
74. Wille, L. Specialist Languages in Use and Translation. On controversies surrounding specialist languages. – Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowski, 2014. – P.11—21.
75. Zucchini L. La didattica della traduzione specializzata dallo spagnolo in italiano: competenza traduttiva, genere testuale e nuove tecnologie. – *Dott.di ric.* Bologna, 2012. – 311 p.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

76. Бажан М. П. Українська мова: Енциклопедія. – Київ: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2000. – 752 с. Режим доступу: <http://litopys.org.ua/ukrmovalum.htm>
77. Білодід І.К. Словник української мови: в 11 тт. – Київ: Наукова думка, 1970 – 1980. Режим доступу: <http://sum.in.ua/p/7/10/1>

78. ДСТУ 3966-2009: Термінологія. Засади й правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять. – Київ: Держстандарт України, 2009. –34 с.
Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1883413/>
79. Новый итальянско-русский, русско-итальянский словарь. – Москва: ООО «Дом Славянской книги», 2014. – 992 с.
80. Порадник для укладачів фахових словників (початкова редакція проекту): Офіційна інтернет-сторінка Технічного комітету стандартизації науковотехнічної термінології. Режим доступу: http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab.htm
81. Riccardo Massari. Glossario multilinguale di italiano giuridico. – 2010. –330 p.
Режим доступу:http://pluriscedam.utetgiuridica.it/pdf/dizionario_multilingue_massari.pdf
82. (ABBY) – ABBY Lingvo 10: многоязычный электронный словарь
83. (Multitran) – Multitran. Полный многоязычный электронный словарь

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

(RC) – Reverso Context. Dictionary of contextual translating. Режим доступу: <https://context.reverso.net/перевод/>

(ОПДИР) – Образцы переводов документов (итальянский-русский). Режим доступу: <https://www.russianitaly.com/forum/viewtopic.php?p=455348&highlight=#455348>

(ППДИЯ) – Примеры перевода документов итальянский язык. URL: <http://italia-ru.com/forums/2011/07/05/primery-perevoda-dokumentov-italyanskii-yazyk>

(PGC) – Procura generale della cassazione. Режим доступу: <http://www.procuracassazione.it/procura-generale/it/documentazione363.page>

(EPGSRL) – Esempio di Procura Generale di una SRL. Режим доступу: <http://www.michelinimauro.it/esempi-di-procure/esempio-di-procura-generale-di-una-srl31-542-0.html>

(PgpVO) – Procura generale per varie operazioni. Режим доступу: http://constoronto.esteri.it/consolato_toronto/resource/doc/2015/07/procurageneralepervarioperazionicontestimonispecimen_0.pdf

(CSR) – Comune Sanlazzaro. Repertorio № 45107. Режим доступу: <https://portale.comune.sanlazzaro.bo.it>.

(PRTM) – Procura della Repubblica presso il Tribunale di Milano. Режим доступу: <https://www.procura.milano.giustizia.it/>

(OAR) – Ordine avvocati di Roma. Режим доступу: <https://ordineavvocati.diroma.it>

(CG) – Consolato Generale. Режим доступу: <https://consnewyork.esteri.it>

ДОДАТКИ

Додаток 1

Repertorio n.	Raccolta n.	Реєстр №	Справа №
<p style="text-align: center;">PROCURA GENERALE REPUBBLICA ITALIANA</p>		<p style="text-align: center;">ГЕНЕРАЛЬНА ДОВІРЕННІСТЬ ІТАЛІЙСЬКА РЕСПУБЛІКА</p>	
<p>L'anno <>, il giorno <> del mese di <>, nella sede del Consolato Generale d'Italia a dinanzi a me</p>		<p>Рік <>, день <> місяця <>, в штабквартирі Генерального консульства Італії в моїй присутності</p>	
<p>Delegato alle funzioni notarili con Decreto n. del assistito dai testimoni:</p>		<p>Уповноважений на нотаріальні дії рішеням № від Засвідчено:</p>	
<p>- nome e cognome, nato a luogo di nascita (provincia o stato estero di nascita), il giorno mese anno di nascita e residente a luogo di residenza (provincia o stato estero di residenza), via n.c. ;</p>		<p>- прізвище, ім'я та по батькові, місце народження (провінція або країна), день, місяць, рік народження та місце проживання (провінція або країна перебування), вулиця ;</p>	
<p>- nome e cognome, nato a luogo di nascita (provincia o stato estero di nascita), il giorno mese anno di nascita e residente a luogo di residenza (provincia o stato estero di residenza), via n.c. ;</p>		<p>- прізвище, ім'я та по батькові, місце народження (провінція або країна), день, місяць, рік народження та місце проживання (провінція або країна перебування), вулиця;</p>	
<p style="text-align: center;">è presente il signor:</p>		<p style="text-align: center;">присутній громадянин</p>	
<p>- nome e cognome, nato a luogo di nascita (provincia o stato estero di nascita), il giorno mese anno di nascita e residente a luogo di residenza (provincia o stato estero di residenza), indirizzo , professione, codice fiscale:</p>		<p>- прізвище, ім'я та по батькові, місце народження (провінція або країна), день, місяць, рік народження та місце проживання (провінція або країна перебування), адреса, професія, ідентифікаційний номер:</p>	
<p>Io Delegato alle funzioni notarili sono certo dell'identità personale del</p>		<p>Я Уповноважений на нотаріальні дії Засвідчую особу, що звернулася до</p>	

<p>comparente, il quale mi richiede di ricevere il presente atto, con il quale dichiara di nominare suo procuratore generale il signor:</p> <p>- nome e cognome, nato a luogo di nascita (provincia o stato estero di nascita), il giorno mese anno di nascita, residente a luogo di residenza (provincia o stato estero di residenza), indirizzo, codice fiscale al quale conferisce tutti i poteri a tal fine necessari e, in particolare:</p> <p>1)GESTIRE ED AMMINISTRARE:</p> <p>a) riscuotere qualsiasi somma per interessi, capitale o altro titolo, darne quietanza, concedere liberazione da ogni garanzia contro pagamento del debito garantito;</p> <p>b) fare aprire conti presso banche e disporne; depositare e ritirare somme; emettere, pagare e girare assegni; depositare e ritirare titoli e valori;</p> <p>c) aprire cassette di sicurezza, locarle ed esercitare tutti i relativi diritti;</p> <p>d) acquistare, sottoscrivere e vendere titoli di rendita, azioni ed obbligazioni e qualunque titolo quotato in borsa;</p> <p>e) prendere e concedere in locazione beni di ogni genere; prendere e dare in</p>	<p>мене з вимогою, щоб я прийняв цей документ, у якому він призначає довіреною особою громадянина/громадянку:</p> <p>- прізвище, ім'я та по батькові, місце народження (провінція або країна), день, місяць, рік народження та місце проживання (провінція або країна перебування), адреса, ідентифікаційний номер, якому/якій надає всі повноваження, необхідні для здійснення мети, і, зокрема, :</p> <p>1)УПРАВЛЯТИ ТА РЕГУЛЮВАТИ</p> <p>а)отримувати будь-яку суму відсотків, капіталу або іншого грошового стандарту, видавати розписки, здійснювати оплату від будь-якої гарантії проти сплати забезпеченого боргу;</p> <p>б)відкривати банківські рахунки та розпоряджатися ними; вносити і знімати суми; видавати, оплачувати і використовувати асигнування; вносити і забирати акції та цінні папери;</p> <p>в) відкривати сейфи, здавати їх в оренду та здійснювати всі суміжні правочини;</p> <p>г) купувати, підписувати та</p>
--	---

<p>locazione immobili; il tutto ai patti e condizioni che il locatore riterrà opportuni;</p> <p>f) intervenire alle assemblee di società, associazioni e sindacati, esercitando i relativi diritti, votare e firmare i verbali;</p> <p>g) rappresentare la parte costituente avanti compagnie di assicurazione e in particolare sottoscrivere e disdettare polizze di ogni genere;</p> <p>h) rappresentare la parte costituente avanti tutte le amministrazioni pubbliche e in particolare avanti l'amministrazione delle poste e tutti gli uffici fiscali; sottoscrivere dichiarazioni, pagare imposte e tasse, fare reclami e ricorsi in via amministrativa o giudiziaria; ottenere dilazioni di pagamento, costituire garanzie e consentire qualsiasi formalità nei registri immobiliari, fondiari e ipotecari;</p> <p>i) in caso di fallimento, concordato o liquidazione giudiziale dei beni di qualsiasi debitore, prendere parte alle assemblee dei creditori e rappresentare la parte costituente.</p> <p>2) INVESTIRE E DISPORRE:</p> <p>a) acquistare, vendere e permutare</p>	<p>продавати відсоткові папери, акції та облігації та будь-які цінні папери, що є цінним на фондовій біржі;</p> <p>г) оволодівати і орендувати будь-які товари; оволодівати і орендувати нерухомість; все це на умовах, які арендодавець вважає прийнятними;</p> <p>д) приймати участь у засіданнях компаній, асоціацій і профспілок, здійснюючи свої права, голосувати і підписувати протоколи;</p> <p>е) представляти інтереси в страхових компаніях, зокрема, підписувати та анулювати всі види полісів;</p> <p>є) представляти інтереси в усіх державних адміністраціях і, зокрема, в адміністраціях поштових відділень та всіх податкових органах; підписувати декларації, сплачувати податки та збори, пред'являти позови та оскарження адміністративних або судових рішень; отримувати відтермінування платежів, надавати гарантії та погоджуватися на будь-які формальні вимоги в майнових, земельних і іпотечних реєстрах;</p> <p>ж) у разі банкрутства, домовленостей або судової ліквідації активів будь-якого боржника, брати участь</p>
--	--

<p>immobili, natanti, aziende, quote sociali, azioni ed obbligazioni, anche non quotate in borsa; beni mobili, materiali e immateriali, senza eccezione, crediti, diritti successori e in generale qualsiasi bene, ai prezzi, patti e condizioni che esso procuratore riterrà opportuni; costituire, modificare servitù e rinunciarvi;</p> <p>b) liberare da ipoteche, da garanzie e in genere da cauzioni, anche senza pagamento del debito garantito; consentire surrogazioni, rinunciare a diritti reali, privilegi e azioni di risoluzione.</p> <p>3) ASSUMERE E CONCEDERE MUTUI:</p> <p>a) contrarre mutui ai patti e condizioni che esso procuratore riterrà opportuni, costituire ipoteche o concedere qualunque altra garanzia; riscuotere la somma dovuta, in tutto o in parte, darne quietanza;</p> <p>b) stipulare qualsiasi patto di solidarietà e di indivisibilità sia tra i mutuatari, che tra i loro eredi e aventi causa; concedere qualsiasi garanzia accessoria a beneficio del mutuante ed ogni semplificazione nella procedura</p>	<p>у зборах кредиторів і представляти установчу сторону.</p> <p>2) ІНВЕСТИВАТИ ТА РОЗПОРЯДЖАТИСЯ:</p> <p>a) купувати, продавати та обмінювати майно, човни, компанії, квоти в капіталі, акції та облігації, включаючи ті, що не є цінними на фондовій біржі; рухомі, матеріальні та нематеріальні активи, без винятку, кредити, спадки та взагалі будь-яке майно, за цінами, домовленостями та умовами, які прийнятні для довірителя; встановлювати, змінювати сервітут і відмовлятися від нього;</p> <p>б) сплачувати іпотеку, заставу та взагалі за поруки, навіть без сплати забезпеченого боргу; погоджуватися на суброгації, відмовлятися від реальних прав, привілеїв і дій щодо вирішення.</p> <p>3) БРАТИ ТА НАДАВАТИ КРЕДИТИ</p> <p>a) брати кредити на умовах, які довіритель вважає прийнятними, брати іпотеку або надавати будь-які інші застави; отримувати суму, повністю або частково, надавати</p>
---	--

<p>esecutiva, in particolare mediante ricorso alla vendita volontaria; accettare per la parte costituente l'esecuzione forzata e immediata.</p> <p>4) PRESTARE GARANZIE:</p> <p>a) prestare garanzie e avalli per debiti di terzi; costituire a tal fine ipoteche e qualunque altra forma di garanzia;</p> <p>b) attribuire carattere di solidarietà alle garanzie concesse e, conseguentemente, rinunciare ai benefici di escussione e di divisione.</p> <p>5) AGIRE GIUDIZIALMENTE:</p> <p>a) rappresentare la parte costituente in sede giudiziale, tanto quale attrice che quale convenuta; nominare avvocati e ausiliari, effettuare o chiedere atti di procedura o provvedimenti conservativi ed esecutivi;</p> <p>b) transigere e compromettere;</p> <p>c) nominare arbitri.</p> <p>6) ACCETTARE EREDITA', LEGATI E LIBERALITA':</p> <p>a) adire eredità testamentarie o legittime, che siano devolute o possano devolversi alla parte costituente; accettarle con o senza beneficio di inventario o rinunziarvi; promuovere provvedimenti</p>	<p>розписки;</p> <p>б) підписувати договори про солідарні зобов'язання та неподільність між позичальниками та їх спадкоємцями та правонаступниками; надавати будь-які додаткові гарантії на користь кредитора та спрощувати процедури виконання, зокрема, шляхом використання добровільних продажів; прийняття складом установчої сторони негайного і примусового виконання.</p> <p>4) НАДАВАТИ ГАРАНТІЇ:</p> <p>a) надавати гарантії та поруки щодо боргів третіх осіб; встановлювати для цього іпотечні та інші форми гарантії;</p> <p>б) надавати статусу солідарних зобов'язань гарантіям і, отже, відмовитися від переваг примусу і поділу.</p> <p>5) ЗДІЙСНЮВАТИ ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ</p> <p>a) представляти установчу сторону в суді як в якості позивача, так і як відповідача; призначати адвокатів та асистентів, виконувати або вимагати процедурні документи або</p>
--	--

<p>conservativi; procedere allo scioglimento di comunioni, sia ereditarie che di altra origine, mediante divisione sia consensuale che giudiziale, riscuotere e versare conguagli; pagare imposte e a tal fine fare dichiarazioni, chiedere dilazioni e concedere garanzie di ogni genere a favore dell'erario; valersi di tutti i poteri contenuti nella presente procura, nel regolamento di tutte le successioni;</p> <p>b) accettare donazioni tra vivi con o senza oneri, che possano essere fatte alla parte costituente.</p> <p>7) FARSI SOSTITUIRE - POTERI DIVERSI: agli effetti di quanto sopra redigere e firmare atti e verbali, eleggere domicili, esonerare dall'iscrizione di ipoteche, anche da effettuare d'ufficio, fare qualsiasi dichiarazione attinente allo stato civile ed in genere fare quant'altro necessario. Il tutto senza che possa essere opposto difetto o imprecisione di poteri essendo l'enumerazione che precede a titolo indicativo e non limitativo e con facoltà per esso procuratore di sostituire a sé altri procuratori.</p> <p>E richiesto io</p>	<p>консервативні та виконавчі заходи;</p> <p>б) укладати мирну угоду та угоду про арбітраж;</p> <p>в) призначати арбітрів.</p> <p>б) ПРИЙМАТИ СПАДОК, СПАДОК ЗА ЗАПОВІТОМ ТА ПОЖЕРТВУВАННЯ:</p> <p>а) отримувати спадщину заповідальний або законну, яка передана або може перейти до складової частини; приймати їх за описом або без нього або відмовлятися від них; сприяти захисним заходам; здійснювати розпуск об'єднань спільної власність, як спадкового, так і іншого походження, шляхом консенсусного та судового поділу, отримувати та вносити корективи; сплачувати податки і з цією метою робити декларації, давати запити на розстрочку і надавати гарантії будьякого виду на користь казначейства; використовувати всі повноваження, що містяться в цьому дорученні, у регулюванні всіх прав успадкування;</p> <p>б) приймати пожертвування між живими з або без витратами, які</p>
--	--

<p>Delegato alle funzioni notarili ho ricevuto il presente atto fatto in dove sopra, che viene firmato, a norma di legge, dal Comparsente, dai testimoni e da me Delegato alle funzioni notarili previa lettura da me datane, alla presenza dei testimoni sunnominati, al Comparsente stesso il quale, a mia richiesta e sempre alla presenza dei testimoni, lo ha dichiarato pienamente conforme alla sua volontà; la sottoscrizione avviene alle ore</p> <p>Consta l'atto di fogli scritti a norma di legge nelle prime intere pagine e sin qui della</p>	<p>можуть бути внесені до установчої сторони.</p> <p>7) ЗМІНЕНІ - РІЗНІ ПОВНОВАЖЕННЯ: для виконання вищезгаданих цілей, складати і підписувати документи та протоколи, обрати місця проживання, звільнені від реєстрації іпотеки, а також офіційного представництва, робити будь-які заяви, що стосуються сімейного стану, і взагалі зробити інші необхідні заяви. Все це не може бути заборонено через недоліки або неточності повноважень, що представлені переліком, які включаються, але не обмежуються, і діє з правом передоручення.</p> <p>Надав запит я</p> <p>Уповноважений на нотаріальні дії я отримав даний документ, зроблену в де вище, що підписано, за законом, у присутності Особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, свідками і мною</p> <p>Уповноваженим на нотаріальні дії після прочитання, у присутності названих свідків, особі, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, який, на моє</p>
---	--

	<p>прохання і в присутності свідків, заявила про повну відповідність документу його волі; підпис відбувається в години</p> <p>Складається з документу в сторінок відповідно до закону на перших цілих сторінках і до цих пір</p>
--	--

1,	...a rappresentarmi nel procedimento di mediazione... (CG, Procura speciale)	...представляти мене в процесі посередництва...
2,	...e a esercitare tutto quello che è collegato con questo incarico, compreso... (ОПДИР, URL)	...і виконувати все, що пов'язано з даними дорученням, включаючи... (ОПДИР, URL)
3,	..nonché alla nomina del Presidente e dell'Amministratore Delegato, scegliendoli fra gli stessi componenti del Consiglio di Amministrazione... (OAR, Procura speciale)	...а також призначення Голови та Керуючого Директора, вибираючи їх з тих же членів Ради Директорів...
4,	... a dinanzi a me... (EPGSRL, Procura generale)	...в моїй присутності...
5,	... detto comparante, della cui identita personale, qualifica e poteri io Notaio sono certo... (PGC, Procura generale)	... я, Нотаріус, засвідчую особистість вищезгаданої особи, що звернулася до мене...
6,	... dichiara di nominare suo procuratore speciale il/la signor/a... (PRTM, Procura generale)	... заявляє про призначення власника спеціального доручення гр...
7,	...a titolo indicativo e non limitativo ...(OAR, Procura speciale)	... що включаються, але не обмежуються...
8,	...accettare disposizioni testamentarie o farvi opposizione, fare acquiescenza a disposizioni testamentarie e rinunciare ad esercitare azioni di riduzione e restituzione, rilasciare legati, dare esecuzione ad oneri e modi testamentari, procedere a divisioni sia amichevoli che giudiziali dell'eredità, riconoscere la massa divisionale, formare lotti, assegnarli e riceverli, riconoscere, pagare o ricevere conguagli... (OAR, Procura speciale)	...приймати заповітні накази або оскаржувати їх, погоджуватися з заповітними розпорядженнями і відмовлятися від здійснення заходів щодо скорочення і реституції, видавати заповідальну відмову, виконувати заповідальні обов'язки, проводити, як дружні, так і судові, розділи, визнавати підроздільні склади, утворювати партії, призначати та приймати їх, визнавати, виплачувати або отримувати перерахунок...
9,	...affinchè per conto, nome ed interesse di esso mandante abbia a procedere alla vendita a chi vorrà, per il prezzo, patti e condizioni più vantaggiosi l'autoveicolo usato contraddistinto dai seguenti dati... (OAR, Procura speciale)	...за дорученням, від імені, та інтересів довірителя здійснити продаж транспортного засобу за більш вигідною ціною та умовами, що експлуатувався з такими даними ...
10,	...aprire cassette di sicurezza inventariandone ed asportandone il contenuto... (OAR, Procura	...здійснювати відкриття сейфів, переглядати та вилучати їх вміст...

	speciale)	
11,	...assistito dai testimoni... (PGC, Procura generale)	...засвідчено...
12	...che precede a titolo indicativo e non limitativo e con facoltà per esso procuratore di sostituire a sé altri procuratori. (PGC, Procura generale)	... які включаються, але не обмежуються, і діє з правом передоручення.
13	...compresa quella di sostituire a sé altro procuratore con simili o più limitati poteri... (EPGSRL, Procura generale)	...включаючи можливість передоручення всіх або окремих повноважень...
14,	...Conferisce... (PGC, Procura generale)	...Надає...
15,	...della cui identità, carica e poteri io, notaio, non ho dubbi... (ОПДИР, URL)	...в особистості, посади і повноваження якого я, нотаріус, не сумніваюся... (ОПДИР, URL)
16,	...è comparso il signor... (ОПДИР, URL)	...постав пан...(ОПДИР, URL)
17,	...I poteri conferiti dalla presente procura non possono essere trasmessi a terzi... (ОПДИР, URL)	Повноваження за цією довіреністю не можуть бути передані іншим особам ... (ОПДИР, URL)
18,	...intervenire e sottoscrivere l'atto notarile di compravendita con ogni altra inerente e conseguente facoltà... (PRTM, Procura speciale)	... втручатися в питання, що стосуються процесу і підписати нотаріальний договір купівлі/продажу з будь-яким іншим властивим і суміжними повноваженнями...
19,	...la cui identità è stata da me controllata a fronte del documento di identità presentato... (ОПДИР, URL)	...в особистості якого я переконалася при пред'явленні ним посвідчення особи... (ОПДИР, URL)
20,	...libro vidimato a norma di legge...(OAR, Procura speciale)	...книга оформлена відповідно до закону...
21,	...mi richiede di ricevere il presente atto... (PGC, Procura generale)	... з проханням прийняти подану довіреність...
22,	...pagare o ricevere conguagli, procedere all'estrazione a sorte, stare nel giudizio divisionale nominando avvocati e procuratori alle liti, fare e sottoscrivere denunce fiscali... (OAR, Procura speciale)	...виплачувати або отримувати перерахунок, здійснювати погашення за жеребом з виплатою відсотка, перебувати в суді, призначати(призначаючи) адвокатів і представників для судових справ, приймати і підписувати податкові скарги...
23,	...Per assolvere alle funzioni di rappresentanza Для виконання представницьких

	(OAR, Procura speciale)	функцій
24,	...persone tutte delle cui identità personali sono io Notaio certo. (ОПДИР, URL)	Особи всіх присутніх осіб мною, Нотаріусом, засвідчені. (ОПДИР, URL)
25,	...procedere al versamento del conferimento/contributo iniziale, facendosi rilasciare quietanza... (OAR, Procura speciale)	... почати виплату початкового внеску /плати, видавши квитанцію...
26,	... rappresentarmi e a difendermi in ogni fase e grado...(CG, Procura speciale)	...представляйте і захищайте мене на кожному етапі та рівні...
27,	...rappresentare la parte costituente in sede giudiziale, tanto quale attrice che quale convenuta; nominare avvocati e ausiliari, effettuare o chiedere atti di procedura o provvedimenti conservativi ed esecutivi... (OAR, Procura speciale)	...представляти установчу сторону в суді як в якості позивача, так і як відповідача; призначати адвокатів та асистентів, виконувати або вимагати процедурні документи або консервативні та виконавчі заходи...
28,	...rappresentare la società avanti le organizzazioni, con ogni inerente facoltà e con espressa facoltà di conciliare e transigere. (PRTM, Procura speciale)	...здійснювати представництво компанії у процесі роботи з різноманітними організаціями з властивими повноваженнями та явним правом брати участь в погоджувальному провадженні та укладати мирові угоди.
29,	...risuotere libretti di risparmio e conti correnti, chiedere la intestazione agli eredi o ad uno degli eredi delle azioni e dei titoli nominativi dell'eredità, aprire cassette di sicurezza inventariandone ed asportandone il contenuto... (PRTM, Procura speciale)	..отримувати доступ до ощадних книжок та поточних рахунків, подавати запит про права власності від спадкоємців або одного з спадкоємців акцій, а також зареєстровані іменні цінні папери, здійснювати відкриття сейфів, переглядати та вилучати їх вміст...
30,	...sempre presenti ed udenti i testi da me letto alla comparente ed all'interprete quanto all'originale in lingua italiana mentre le relativa traduzione in lingua russa è stata effettuata dall'interprete che ne dà lettura. (ОПДИР, URL)	... мною зачитаний вголос на мові оригіналу - італійською мовою - при свідках і в присутності особи, що постала переді мною та його перекладача. Відповідний переклад на російську мову був виконаний і зачитаний вищезгаданим перекладачем. (ОПДИР, URL)
31,	...stipulare contratti attivi e passivi, fissandone le relative condizioni, fino all'importo di 1.000.000,00 per ogni singolo contratto...	... укладати договори, що призводять до виникнення фінансових активів і фінансових зобов'язань, встановлюючи

	(EPGSRL, Procura speciale)	відповідну умову, якою є обмеження суми в розмірі 1.000.000,00 для одного договору...
32,	...testimoni richiesti a me noti ai sensi di legge... (ОПДИР, URL)	... запрошених мною відповідно до закону і знайомих мені особисто свідків... (ОПДИР, URL)
33,	A tal fine conferisce alla nominata procuratrice ogni e più ampia facoltà, onde non si possa mai opporre alla medesima mancanza o imprecisione di poteri. (ОПДИР, URL)	І з цією метою наділяє призначену довірену особу усіма найширшими повноваженнями з тим, щоб уникнути заперечень з приводу відсутності або невідповідності його повноважень. (ОПДИР, URL)
34,	Affinché il medesima, in nome per conto ed interesse della società, mandante abbia a... (ОПДИР, URL)	Так що, від імені та за інтересами компанії, довіритель має... (ОПДИР, URL)
35,	Affinché lo rappresenti in tutte le sue questioni entro i limiti previsti dalla legge. (CG, Procura speciale)	Представляти його у всіх його справах у межах, що передбачені законом.
36,	All'uopo... (PgpVO, Procura generale)	З цією метою...
37,	Allora, Cibrex Plastics sta per essere nominata in una causa legale più grande. (RC, URL)	Отже, на Сайбрекс Пластикс готується великий колективний позов. (RC, URL)
38,	Ammonita ai sensi di legge... (ОПДИР, URL)	Попереджена про відповідальність за законом...(ОПДИР, URL)
39,	Anni fa, s'impantanarono in una brutta causa legale. (RC, URL)	Декілька років тому вони брали участь в неприємному судовому процесі. (RC, URL)
40,	Autorizza la società OMEGA a effettuare le necessarie operazioni per la registrazione delle apparecchiature radiologiche presso il Ministero della Sanità. (ОПДИР, URL)	Уповноважує компанію «ОМЕГА» вжити необхідних заходів по оформленню реєстрації рентгенологічних приладів в Міністерстві охорони здоров'я. (ОПДИР, URL)
41,	Avanti il sottoscritto Cancelliere è personalmente comparsa la Sig.ra... (ОПДИР, URL)	До нижчеподаного співробітника з'явилася особисто пані... (ОПДИР, URL)
42,	Codice dell'organo fiscale che rilascia la notifica . (ППДИЯ, URL)	Код податкового органу, що видав повідомлення. (ППДИЯ, URL)
43,	codice fiscale: n. _____... (ОПДИР, URL)	ідентифікаційний номер № _____... (ОПДИР, URL)

44,	Con il presente atto... (PGC, Procura generale)	Цією довіреністю... (Переклад наш – Ч.Ю.)
45,	Consta l'atto di due fogli scritti a norma di legge nella prima intera pagina e sin qui della seconda. (CG, Procura generale)	Документ складається з двох аркушів, відповідно до закону, текст розташовано на першій цілій сторінці і до поданого місця на другій сторінці.
46,	Data del rilascio della notifica (ППДИЯ, URL)	Дата видачі повідомлення (ППДИЯ, URL)
47,	Delega la Signora Kovaleva Larisa Ivanovna, alla conduzione di tutte le pratiche necessarie riguardanti la registrazione della rappresentanza della società presso tutti gli enti statali. (ОПДИР, URL)	Доручає пані КОВАЛЬОВИЙ Лариса Іванівна ведення всіх необхідних справ, пов'язаних з реєстрацією представництва фірми в державних установах. (ОПДИР, URL)
48,	Di quest'atto ho dato lettura alle parti. (EPGSRL, Procura generale)	Сторони ознайомлені з поданим документом.
49,	Dichiaro infine, ai sensi del D.Lgs. n. 196/2003 e s.m.i., di essere stato informato che i miei dati personali, anche sensibili, verranno utilizzati in conformità del predetto decreto e limitatamente alle finalità connesse all'esecuzione del mandato, autorizzando sin da ora il loro trattamento. (OAR, Procura generale)	Нарешті, згідно з законодавчим декретом №. 196/2003 та всіма наступними правками, мене було поінформовано, що мої персональні дані, навіть конфіденційні, будуть використовуватися відповідно до вищезазначеного декрету та обмежуватись цілями, пов'язаними з виконанням довіреності, дозволяючи відтепер їх використання.
50,	Documento valido solo per uso amministrativo. (ОПДИР, URL)	Документ може бути представлений тільки в органи державної адміністрації. (ОПДИР, URL)
51,	È applicabile il diritto... ППДИЯ, URL)	Згідно ... законодавства. (ППДИЯ, URL)
52,	È richiesto io Delegato alle funzioni notarili ho ricevuto il presente atto fatto in... dove sopra, che viene firmato, a norma di legge, dal Comparsente, dai testimoni e da me Delegato alle funzioni notarili. (OAR, Procura generale)	Надав запит я Уповноважений на нотаріальні дії я отримав даний документ, складений в... де вище, що підписано, за законом, у присутності Особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, свідками і мною Уповноваженим на нотаріальні дії.
53,	Ed a tal fine stipuli e firmi l'atto di acquisto apponendovi tutti i patti, clausole, condizioni opportuni e necessari, indichi meglio quanto ad	Для цього вона доручає своїй довіреній особі скласти і підписати акт купівлі-продажу з укладанням всіх необхідних

	acquistarsi, con più precisi dati di catasto, di confini, di consistenza e quanto altro del caso. (ОПДИР, URL)	угод і прийняттям всіх умов, а також правильно обумовити предмет купівлі/продажу, з точним зазначенням всіх даних з будівельного кадастру, кордонів, складу та інших даних у справі. (ОПДИР, URL)
54,	Egli è obbligato al rimborso delle spese che ne derivano. (OAR, Procura speciale)	Він зобов'язаний відшкодувати витрати, що випливають з неї.
55,	Farsi sostituire (CG, Procura generale)	Змінені
56,	Fin da ora ratifica e conferma l'operato di esso procuratore speciale sotto l'osservanza delle disposizioni di legge. (OAR, Procura speciale)	speciale sotto l'osservanza delle disposizioni di legge. (OAR, Procura speciale) власника спеціального довіреності відповідно до положень закону.
57,	Firma della persona che rilascia la procura... (ОПДИР, URL)	Підпис особи, яка видала довіреність... (ОПДИР, URL)
58,	Gli effetti giuridici della rinuncia a me sono noti e chiari. (ОПДИР, URL)	Правові наслідки відмови мені відомі і зрозумілі. (ОПДИР, URL)
59,	Il comparente, della cui identità personale io FUNZIONARIO CONSOLATO sono certo. (ОПДИР, URL)	Я КОНСУЛЬСКИЙ ПОСАДОВЕЦЬ засвідчую особу, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії. (ОПДИР, URL)
60,	Il mandante riconosce come vincolanti tutti gli atti giuridici e gli affari del procuratore effettuati in base alla presente procura. (OAR, Procura speciale)	Довіритель визнає обов'язковими усі правові акти та справи представника, що здійснюються на підставі цієї довіреності.
61,	Il nominato procuratore potrà fare tutto quanto necessario per la migliore esecuzione del presente incarico, senza che possa essergli opposto difetto, imprecisione od indeterminatezza di poteri, con promessa di ritenere rato e valido il suo operato, il tutto sotto gli obblighi di legge e con obbligo di rendiconto. (OAR, Procura speciale)	Довіритель може здійснювати всі необхідні заходи для найкращого виконання цього завдання, щоб не було можливості висувати заперечення на основі порушення, неточності або невизначеності повноважень. Ця довіреність являє собою дійсний документ, що має юридичну силу, відповідно до законодавчих зобов'язань і включає зобов'язанням звітності.
62,	Il presente documento è valido fino al (data) (ОПДИР, URL)	Дата завершення строку дії цього документа (ОПДИР, URL)

63,	Il procuratore gestisce l'affare secondo scienza e coscienza, ed è soggetto al obbligo di fedeltà e di riservatezza. (OAR, Procura speciale)	Нотаріус виконує обов'язки згідно з законом та совістю та зобов'язується дотримуватися принципів секретності та конфіденційності.
64,	Il sottoscritto Notaio, previe le ammonizioni di legge, invita la suddetta... (ОПДИР, URL)	Нижчеподаний Нотаріус, згідно з приписами закону, запрошує вищевказану ... (ОПДИР, URL)
65,	Il sottoscritto/a cognome e nome, nato/a a luogo, provincia o stato estero di nascita, il gg/mm/aaaa e residente in via, _____citta', provincia o stato estero di residenza, codice fiscale: _____. (CG, Procura generale)	Нижче поданий: прізвище та ім'я, місце народження, провінція або держава походження, дд / мм / rrrr, що приживає на вулиці_____, місто, провінція або країна проживання, ідентифікаційний номер:_____.
66,	Il tutto a titolo gratuito e da esaurirsi in un unico atto ed in via irrevocabile ai sensi dell'art. 1723 del C.C. con l'obbligo di rendiconto. (CG, Procura speciale)	Довіреність виконується без надання винагороди і видається для одноразового використання та є остаточною відповідно до ст. 1723 р. ЦК із зобов'язанням звітувати.
67,	Il tutto con premessa di rato e valido e a titolo gratuito. (OAR, Procura speciale)	Всі дії довіреної особи мають силу, є дійсними і здійснюються безкоштовно.
68,	Il tutto con promessa di rato e valido e fin d'ora ratificato e da esaurirsi in un unico contesto. (OAR, Procura speciale)	Довіритель з цього моменту обіцяє визнати всі дії довіреної особи такими, що мають силу і ратифікує їх; довіреність видається на вчинення лише однієї вищевказаної дії.
69,	Il tutto con promessa di rato e valido sotto gli obblighi di Legge... (ОПДИР, URL).	Все викладене вище підтверджується і є дійсним на основі зобов'язань у відповідності до Закону...(ОПДИР, URL).
70,	Il tutto senza che possa essere opposto difetto o imprecisione di poteri essendo l'enumerazione che precede a titolo indicativo e non limitativo e con facoltà per esso procuratore di sostituire a sé altri procuratori. (PRTM, Procura speciale)	Все це не може бути заборонено через недоліки або неточності повноважень, що представлені переліком, які включаються, але не обмежуються, і з правом передоручення.
71,	In base alla decisione della Commissione...(ППДИЯ, URL)	Відповідно до рішення Комісії...(ППДИЯ, URL)
72,	In forza dei poteri a lei attribuiti dal vigente statuto sociale... (OAR, Procura speciale)	В силу повноважень, покладених на неї чинним статутом.

73,	Insinuare crediti della società in fallimenti, intervenendo e concordando in qualsiasi procedura fallimentare o liquidazione coatta o concordato preventivo, prendere parte ad adunanze dei creditori, riscuotere riparti. (OAR, Procura speciale)	Підтверджувати доказом заяву компанії-кредитора при банкрутстві, втручатися та керувати будь-якою процедурою банкрутства або примусового банкрутства або попередньо узгодженого, брати участь у зборах кредиторів, отримувати дивіденди.
74,	Io Delegato alle funzioni notarili sono certo dell'identità personale del comparente. (CG, Procura generale)	Я Уповноважений на нотаріальні дії засвідчую особу, що звернулася до мене з вимогою.
785,	La presente procura è rilasciata... (ОПДИР, URL)	Ця довіреність видана... (ОПДИР, URL)
76,	La presente procura è stata legalizzata ... (ОПДИР, URL)	Ця довіреність посвідчена... (ОПДИР, URL)
77,	La presente procura include tutti gli atti giuridici e gli affari che il sottoscritto potrebbe effettuare anche personalmente, purché ciò sia ammesso dalla legge. (OAR, Procura speciale)	Ця довіреність включає здійснення всіх правових актів та справ, які нижчепредставлений міг також особисто здійснювати, якщо це дозволено законом.
78,	La presente procura si estingue con la conclusione dell'affare ed è revocabile in ogni momento. (ППДИЯ, URL)	Дія цієї довіреності закінчується в момент припинення угоди і може бути відкликана в будь-який час. (ППДИЯ, URL)
79,	La presente procura, tuttavia, non include la facoltà di... (OAR, Procura speciale)	Натомість ця довіреність не включає право...
80,	La procura è rilasciata per un periodo di... (ОПДИР, URL)	Довіреність видана строком на... (ОПДИР, URL)
81,	La tassa governativa è stata assolta nella misura di... (ОПДИР, URL)	Стягнуто державного мита... (ОПДИР, URL)
82,	L'Atto si compone di un foglio dattiloscritto di due pagine a norma di legge redatto da persona autorizzata sotto la mia direzione. (ОПДИР, URL)	Складається з одного машинописного аркуша, надрукованого у відповідності з законом довіреною особою під моїм керівництвом на двох сторінках. (ОПДИР, URL)
83,	Letto, approvato e sottoscritto. (PgpVO, Procura generale)	Прочитано, затверджено та підписано.
84,	NOMINA quale procuratore speciale il signor... (CG, Procura generale)	ПРИЗНАЧАЄ довіреною особою громадянина.../УПОВНОВАЖУЄ Громадянина... (ОПДИР, URL)

85,	Nomina... (CG, Procura generale)	Призначає / Уповноважує (ОПДИР, URL)
86,	Non implica che l'imputato non possa avere un giusto processo. (RC, URL)	Це не означає, що обвинувачуваний не отримає справедливого судового розгляду. (RC, URL)
87,	Per assolvere alle funzioni di rappresentanza al sig. XXX vengono conferiti i seguenti poteri... (ОПДИР, URL)	Для виконання представницьких функцій XXX надаються такі права.... (ОПДИР, URL)
88,	Per eventuali controversie derivanti dalla presente procura è competente il foro della sede/del domicilio del mandante. (ОПДИР, URL)	Щодо будь-яких суперечок, що виникають в межах цієї довіреності звертатися до суд за місцем проживання довіреної особи. (ОПДИР, URL)
89,	Pertanto al nominato procuratore speciale vengono conferiti tutti i più ampi poteri per l'esecuzione del presente mandato e così potrà: concordare, riscuotere e quietanzare il prezzo o dichiararlo già riscosso, prestare le garanzie, consegnare l'autoveicolo, pattuire circa l'assicurazione concedere autorizzazione ad usarlo sia in Italia che all'estero, chiedere l'eventuale rilascio di un duplicato del certificato di proprietà, intervenire e sottoscrivere l'atto notarile di compravendita con ogni altra inerente e conseguente facoltà. (CG, Procura speciale)	Тому власнику спеціального доручення надаються всі найширші повноваження для виконання цього доручення і він може: домовлятися про ціну, отримувати гроші та підтверджувати факт оплати, або оголосити постфактум про отримання грошей, надавати гарантії, передавати транспортний засіб, обговорювати умови страхування, надавати дозвіл на використання його як в Італії, так і за кордоном, вимагати можливого випуску дублікату свідоцтва про власність, втручатися в питання, що стосуються процесу і підписати нотаріальний договір купівлі/продажу з будь-яким іншим властивим і суміжними повноваження.
90,	Pertanto, la Stato richiede che l'imputato sia rinvitato in custodia per tutta la durata del procedimento. (RC, URL)	Тому, звинувачення подає клопотання щодо перебування відповідача під арештом протягом всього судового процесу. (RC, URL)
91,	poteri diversi (CG, Procura speciale)	різні повноваження
92,	Quest'atto da me ricevuto e dattiloscritto da persona fida. (ОПДИР, URL)	Даний акт, отриманий мною і передрукований довіреною мені особою. (ОПДИР, URL)
93,	Repertorio n. (ОПДИР, URL)	Реєстр нотаріальних актів № (ОПДИР, URL)

94,	Ricorso per la separazione consensuale dei coniugi... (OAR, Procura speciale)	Заява на сепараційне за взаємною згодою (юридично оформлене проживання окремо подружжя, що бажає розлучитися)...
95,	Rilasciato su richiesta di enti interessati. (OAR, Procura generale)	Для надання за місцем вимоги. (ППДІЯ, URL)
96,	Sig Ronzoni è pertanto in possesso di tutte le capacità e requisiti professionali necessari per poter ricoprire la carica di Direttore Generale. (OAR, Procura speciale)	Для того, щоб зайняти посаду Генерального Директора пан Ронзоні володіє усіма необхідними професійними навичками та відповідає всім вимогам.
97,	Tutte le spese, imposte e tasse inerenti e conseguenti al presente atto sono a carico dell'acquirente. (OAR, Procura speciale)	Усі витрати, податки та збори, пов'язані з цим документом, а також все, що його стосуються, сплачуються покупцем.
983	A cui ho spiegato le responsabilità in conformità all'articolo 26 della sopra citata legge. 25.02.1998. (ОПДИР, URL)	Попредила його про відповідальність відповідно до ст. 26 вищевказаного закону. 25.2.1998. (ОПДИР, URL)
99,	Ci sono (non ci sono) delle informazioni in merito agli antecedenti penali (quelli estinti o cancellati compresi). (ППДІЯ, URL)	Інформація щодо судимості (включаючи зняті чи погашені) є (відсутня). (ППДІЯ, URL)
100,	Ci sono (non ci sono) delle informazioni in merito ai fatti delle azioni penali oppure di chiusura delle azioni penali. (ППДІЯ, URL)	Інформація про факти кримінального переслідування чи закриття кримінального провадження є (немає). (ППДІЯ, URL)

SOMMARIO

La tesi di laurea magistrale è dedicata sul tema: "Aspetti lessico-grammaticali della traduzione dei termini legali nella lingua ucraina".

I testi legali hanno le loro caratteristiche, come la presenza di espressioni stabili e cliché linguistici, l'uso della terminologia di settore. Per una traduzione di successo non basta avere una certa terminologia e conoscere le caratteristiche dei documenti legali. Al fine di tradurre adeguatamente le informazioni contenute nel documento di origine straniera, è necessario delineare la questione della traduzione dei materiali legali.

La rilevanza di questo studio è dovuta al fatto che oggi lo scambio di informazioni legali tra parlanti di lingue e culture diverse è una necessità. Ma il rapido sviluppo della terminologia del discorso giuridico richiede un approccio differenziato alla traduzione dei termini dall'italiano all'ucraino. Gli approcci e le strategie traduttive proposte in questo articolo sulla base dell'analisi linguistica, giuridica e culturologica forniscono ai traduttori metodi solidi e comprovati per risolvere i problemi di traduzione legale e raggiungere l'adeguatezza nella traduzione dall'italiano all'ucraino.

Lo scopo di questo lavoro è studiare le peculiarità della traduzione dei termini giuridici italiani in ucraino.

Oggetto della ricerca sono i termini legali italiani e la loro riproduzione nelle traduzioni legali ucraine.

Oggetto dello studio sono i principali mezzi e modalità di traduzione dei termini giuridici italiani in termini di funzionamento all'interno del testo delle procure.

Metodi di ricerca. Durante la stesura del lavoro al fine di risolvere i compiti è stato utilizzato il metodo dell'analisi comparativa e comparativa per delineare le caratteristiche dei testi giuridici in italiano e ucraino. Lo studio ha utilizzato un metodo di analisi critica, che ha aiutato a separare i singoli elementi lessicali dal vocabolario generale e ha contribuito a chiarire il loro funzionamento nel discorso.

Anche durante il lavoro il metodo modellistico è stato utilizzato per creare alcune possibili situazioni di traduzione nell'ambito ricercato del suo utilizzo.

Il lavoro consiste in un'introduzione, tre sezioni con conclusioni per ciascuna di esse, conclusioni all'intero lavoro, un elenco delle fonti utilizzate e appendici.

Nell'introduzione si sostanzia la scelta di un tema di ricerca e la sua urgenza, si formulano lo scopo e i compiti per il suo raggiungimento, si definisce l'oggetto, il soggetto e metodi di ricerca, ha rivelato la novità scientifica e il significato pratico del lavoro.

La prima e la seconda sezione stabiliscono i fondamenti teorici della traduzione dei termini legali, vale a dire: viene descritta l'essenza dei termini, le principali classificazioni dei termini del discorso giuridico e i metodi esistenti di traduzione dei termini legali in linguistica, i mezzi per creare termini legali, loro tipologia.

Nella terza sezione di questo studio sono state utilizzate traduzioni legali. Vengono descritte le modalità di trasmissione delle informazioni del testo, presentate sotto forma di termini ed espressioni costanti. Delinea inoltre le trasformazioni traduttive utilizzate per garantire la presentazione logica delle informazioni all'interno del testo e descrive la traduzione di abbreviazioni e acronimi di direzione legale.

Le conclusioni presentano i risultati dello studio. L'elenco delle fonti utilizzate include 83 nomi. Esempi di traduzioni sono presentati nelle appendici.